

ZARZĄDZENIE nr 47.2023
Wójta Gminy Przytyk
z dnia 12 maja 2023 r.

w sprawie wprowadzenia do użytku Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego dla obiektu Urzędu Gminy Przytyk.

§ 1.

Działając zgodnie z art. 4 ust. 1 p.5 Ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r., o ochronie przeciwpożarowej (t.j Dz.U. z 2022 r., poz. 2057 z późn. zm.), oraz § 6.1. Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r., w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (t.j Dz.U. z 2023 r., poz.822 z późn. zm.), w celu określenia sposobów postępowania w przypadku powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia na terenie Urzędu Gminy Przytyk, zobowiązuje wszystkich pracowników do przestrzegania zagadnień zawartej w instrukcji.

§ 2.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

WOJT
Dariusz Wołczyński

URZĄD GMINY

W PRZYTYKU

UL. ZACHEŃTA 57

**INSTRUKCJA
BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO**

ZATWIERDZIŁ:

WÓJT
Dariusz Wolczyński

OPRACOWAŁ:

SPECJALISTA Z ZAKRESU
OCHRONY PRZECIWOPOŻAROWEJ
Bryg. w st. spocz. mgr inż. Andrzej Mróz
Dyp. SGSP 1750/1994

Mróz

tel. 605 287 491

RADOM, MAJ 2023r.

SPIS SPRAW

Zarządzenie wewnętrzne Wójta.....	4
I. WYKAZ OBOWIĄZUJĄCYCH AKTÓW PRAWNYCH	5
II. WPROWADZENIE	6
III. WARUNKI OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ WYNIKAJĄCE Z PRZEZNACZENIA OBIEKTU I SPOSOBU UŻYTKOWANIA	8
1/. Lokalizacja obiektu	8
2/. Ogólna charakterystyka obiektu	9
3/. Ilość osób w budynkach.....	11
4/. Kwalifikacja wysokościowa budynku	11
5/. Kwalifikacja pożarowa budynku	12
6/. Strefy pożarowe	12
7/. Zagrożenie wybuchem	12
8/. Gęstość obciążenia ogniowego w budynku	12
9/. Odporność pożarowa budynku	12
IV. PARAMETRY POŻAROWE WYSTĘPUJĄCYCH MATERIAŁÓW PALNYCH	14
V. WYPOSAŻENIE OBIEKTU W INSTALACJE UŻYTKOWE	16
1/.Instalacja elektroenergetyczna	16
2/.Instalacja odgromowa	17
3/.Instalacja centralnego ogrzewania	17
4/.Instalacja wentylacji grawitacyjnej	17
5/.Instalacja wodociągowa i kanalizacyjna	17
VI. WYPOSAŻENIE OBIEKTU W WYMAGANE URZĄDZENIA PRZECIWPOŻAROWE I GAŚNICE ORAZ TERMINY PODDAWANIA ICH PRZEGLĄDOM ORAZ KONSREWACJI.....	18
1/. Awaryjne oświetlenie ewakuacyjne	18
2/. Stałe urządzenia gaśnicze	18
3/. Hydranty wewnętrzne	18
4/. System Sygnalizacji Pożaru	19
5/. Instalacja oddymiająca	19
6/. Dźwiękowy System Ostrzegawczy	19
7/. Gaśnice	19

8/. Przeciwpożarowy wyłącznik prądu	22
VII. SPOSOBY POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POŻARU I INNEGO ZAGROŻENIA.....	23
VIII.SPOSOBY ZABEZPIECZENIA PRAC NIEBEZPIECZNYCH POD WZGLĘDEM P.POŻ., JEŻELI TAKIE PRACE SĄ PRZEWDYWANE.....	24
IX.WARUNKI I ORGANIZACJA EWAKUACJI LUDZI ORAZ PRAKTYCZNE SPOSOBY ICH SPRAWDZANIA.....	29
- warunki ewakuacji	29
- znaki ewakuacyjne	32
-organizacja i sposoby prowadzenia ewakuacji.....	34
-praktyczne sprawdzenie warunków ewakuacji	35
X. SPOSOBY ZAPOZNANIA UŻYTKOWNIKÓW OBIEKTU, W TYM ZATRUDNIONYCH PRACOWNIKÓW Z TREŚCIĄ PRZEDMIOTOWEJ INSTRUKCJI	40
XI. ZADANIA I OBOWIĄZKI W ZAKRESIE OCHRONY P.POŻ. DLA OSÓB BĘDĄCYCH ICH STAŁYMI UŻYTKOWNIKAMI.....	41
XII. ZAOPATRZENIE WODNE DO ZEWNĘTRZNEGO GASZENIA POŻARU	44
XIII. DOJAZD POŻAROWY	44
WNIOSKI.....	46

WYKAZ ZAŁĄCZNIKÓW:

1. Wzór oświadczenia o przeszkoleniu przeciwpożarowym.
2. Protokół zabezpieczenia przeciwpożarowego prac spawalniczych.
3. Zezwolenie na przeprowadzenie prac spawalniczych itp. prac z otwartym ogniem.
4. Zasady obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego.
5. Instrukcja postępowania na wypadek pożaru.
6. Sposoby ewakuowania ludzi.
7. Wykaz osób, które zapoznały się z instrukcją bezpieczeństwa pożarowego.
8. Wzór zgłoszenia PSE do KM PSP.
9. Protokół z przeprowadzenia PSE.
- 10.Karta aktualizacji instrukcji.
- 11.Plany obiektu(Szkic sytuacyjny oraz rzuty kondygnacji).

I. WYKAZ OBOWIAZUJĄCYCH AKTÓW PRAWNYCH.

1. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 07 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (t.j Dz.U. 2023,poz. 822).
2. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991r. o ochronie przeciwpożarowej. (t.j. Dz. U. z 2022r., poz.2057).
3. Ustawa z dnia 7 lipca 1994r. - Prawo budowlane. (t.j. Dz. U. z 2021, poz. 2351 z późn. zm.).
4. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych. (Dz. U. z 2009 r. Nr 124 poz. 1030).
5. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 roku w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (j.t. Dz. U. z 2022, poz. 1225).
6. PN-92/N-01256/01. Znaki bezpieczeństwa. Ochrona przeciwpożarowa.
7. PN-92/N-01256/02. Znaki bezpieczeństwa. Ewakuacja.
8. PN-65/M-51520. Sprzęt pożarniczy. Pożarnicze tablice informacyjne.
9. PN-74/B-02866. Ochrona przeciwpożarowa w budownictwie.
10. PN-N-01256/04:1997. Znaki bezpieczeństwa. Techniczne środki przeciwpożarowe.
11. PN-86/E-05003/01. Ochrona odgromowa obiektów budowlanych. Wymagania ogólne.
12. PN-86/E-05003/02. Ochrona odgromowa obiektów budowlanych. Ochrona podstawowa.

II. WPROWADZENIE.

Przedmiotem niniejszego opracowania jest analiza warunków ochrony przeciwpożarowej oraz określenie sposobów postępowania pracowników oraz Kierownictwa **Urzędu Gminy w Przytyku, przy ul. Zachęta 57** w czasie zagrożenia dla życia i zdrowia. Podstawowym zadaniem opracowania jest także ocena realnych zagrożeń pożarowych występujących podczas prowadzonej działalności gospodarczej, określenie wymagań dotyczących zabezpieczenia techniczno – budowlanego i przeciwpożarowego, jakie powinny być spełnione, aby nie występowały w nim warunki zagrażające życiu ludzi, a sprzęt gaśniczy zapewniał skuteczną ochronę przed pożarem oraz określenia warunków ewakuacji w kontekście funkcji obiektu. Przygotowanie pracowników do podjęcia akcji ratowniczo - gaśniczej po uprzednim rozpoznaniu wielkości zagrożenia, podjęcie próby jego ograniczenia jego skutków oraz udzielenie pierwszej pomocy poszkodowanym, a także przygotowanie warunków do działania specjalistycznym podmiotom ratowniczym, takim jak jednostki straży pożarnej.

Instrukcja została opracowana w oparciu o:

- ⇒ dokumentację techniczną otrzymaną od zarządcy obiektu,
- ⇒ wizję lokalną obiektu,
- ⇒ postanowienia obowiązujących ustaw i rozporządzeń związanych z budownictwem i ochroną przeciwpożarową.

Odwiecznym żywiołem zagrażającym człowiekowi jest ogień. Postęp cywilizacyjny spowodował, że do tego zagrożenia doszły inne o nie mniejszej skali. Mówiąc o ochronie przeciwpożarowej pamiętać należy, iż pojęcie to oznacza przedsięwzięcia prowadzące do ochrony życia, zdrowia i mienia.

Zapobiegać pożarowi, klęsce żywiołowej lub innemu miejscowemu zagrożeniu to:

- a. zapewnić konieczne warunki ochrony technicznej obiektom,
- b. tworzyć warunki organizacyjne i formalno-prawne zapewniające ochronę ludzi, jego mienia, a także przeciwdziałanie powstaniu lub minimalizowanie skutków pożaru, klęsk żywiołowych, lub innego miejscowego zagrożenia.

Obowiązek ochrony przeciwpożarowej wynika z art. 3 ust. 1 Ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (j.t.Dz. U. z 2022r., poz. 2057).

Zgodnie z art. 4 ww. ustawy właściciel, zarządca lub użytkownik zapewniając jego ochronę przeciwpożarową, obowiązany jest w szczególności:

- przestrzegać przeciwpożarowych wymagań budowlanych, instalacyjnych i technologicznych,
- wyposażyć budynek, obiekt lub teren w sprzęt pożarniczy i ratowniczy oraz środki gaśnicze zgodnie z obowiązującymi zasadami,
- zapewnić osobom przebywającym w budynku, obiekcie lub na terenie bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji,
- przygotować budynek, obiekt lub teren do prowadzenia akcji ratowniczej,
- ustalić sposoby postępowania na wypadek pożaru, klęski żywiołowej lub

innego miejscowego zagrożenia.

Szczegółowe zasady ochrony przeciwpożarowej i zabezpieczenia przeciwpożarowego budynków, innych obiektów budowlanych i terenów oraz wyposażenia ich w sprzęt, urządzenia przeciwpożarowe i ratownicze reguluje rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 07 czerwca 2010 r., w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (t.j. Dz. U. 2023, poz. 822), które w § 6 nakłada na właścicieli, zarządcy lub użytkowników obiektów obowiązek wdrożenia instrukcji bezpieczeństwa pożarowego.

Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego, zwana dalej instrukcją określa:

- 1) warunki ochrony przeciwpożarowej, wynikające z przeznaczenia obiektu, sposobu użytkowania, prowadzonego procesu technologicznego i jego warunków technicznych, w tym zagrożenia wybuchem;
- 2) sposób poddawania przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym stosowanych w obiekcie urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic;
- 3) sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia;
- 4) sposoby wykonywania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, jeżeli takie prace są przewidywane;
- 5) sposoby praktycznego sprawdzania organizacji i warunków ewakuacji ludzi;
- 6) sposoby zaznajamiania użytkowników obiektu z treścią przedmiotowej instrukcji oraz z przepisami przeciwpożarowymi.
- 7) zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej dla osób będących ich stałymi użytkownikami;
- 8) plany obiektów, obejmujące także ich usytuowanie oraz teren przyległy.

Do zapoznania się z instrukcją i przestrzegania jej ustaleń zobowiązani są wszyscy pracownicy bez względu na rodzaj wykonywanej pracy i zajmowane stanowisko. Przyjęcie do wiadomości postanowień instrukcji pracownicy potwierdzają w oświadczeniu własnoręcznym podpisem.

Postanowienia Instrukcji obowiązują również pracowników firm i przedsiębiorstw wykonujących jakiegokolwiek prace na terenie zakładu. Umowa o powierzenie prac musi zobowiązywać wykonawców do przestrzegania ustaleń wynikających z treści instrukcji. Wykonawcy ponadto zobowiązani są zapoznać z treścią instrukcji swoich pracowników, którzy potwierdzają przyjęcie do wiadomości jej postanowień własnoręcznym podpisem jak pracownicy przedmiotowej firmy.

Wójt lub osoba przez niego wyznaczona ma prawo i obowiązek kontrolować wykonawców w zakresie realizacji ww. ustaleń i przestrzegania przez ich pracowników postanowień instrukcji.

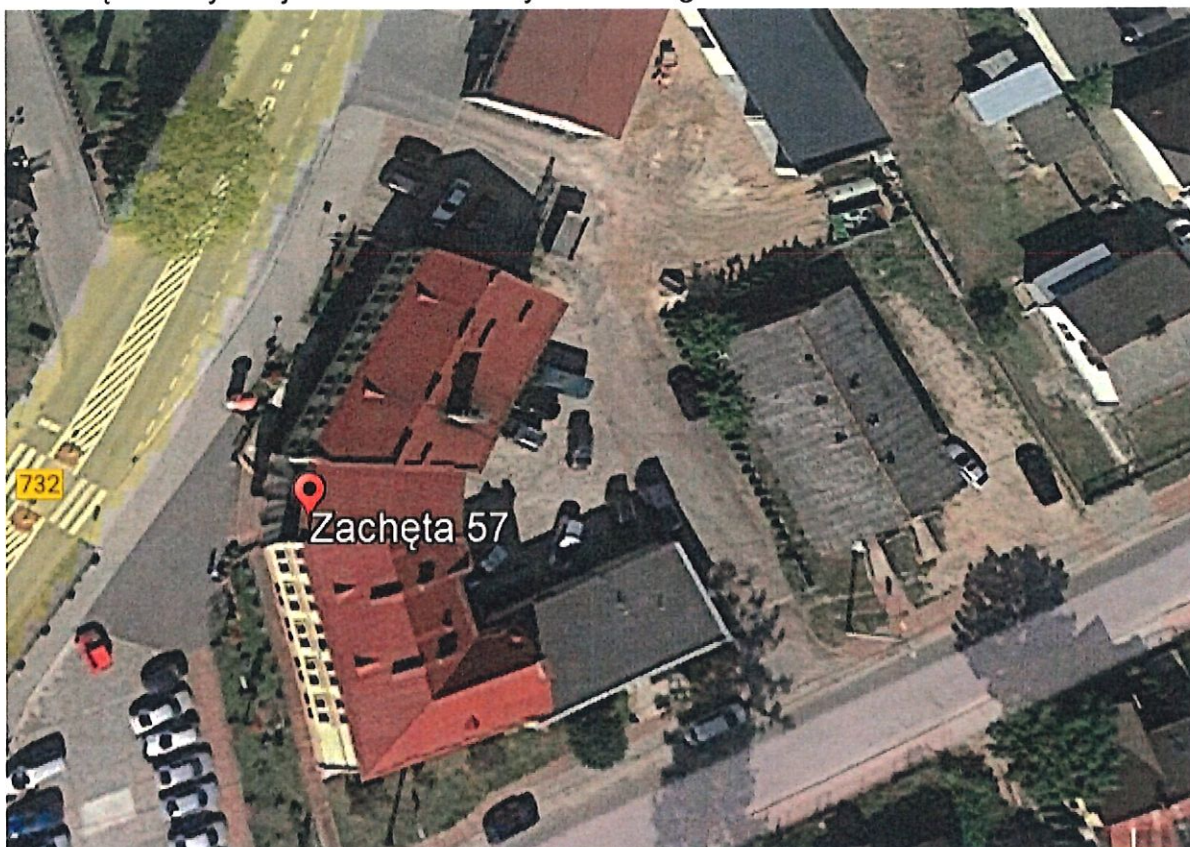
Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego powinna być poddawana okresowej aktualizacji, **co najmniej raz na dwa lata**, a także po takich zmianach sposobu użytkowania obiektu lub przebudowy (remontu, modernizacji), które wpływają na zmianę warunków ochrony przeciwpożarowej (karta aktualizacji Instrukcji stanowi załącznik Nr 10 do niniejszego opracowania).

III. WARUNKI OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ WYNIKAJĄCE Z PRZEZNACZENIA OBIEKTU I SPOSOBU UŻYTKOWANIA.

1/. Lokalizacja obiektu.

Urząd Gminy zlokalizowany jest w Przytyku przy ul. Zachęta 57. Na terenie obiektu Urzędu Gminy znajduje się: Policja, Bank Spółdzielczy, Schron Obrony Cywilnej, Boksy Garażowe, Urząd Poczty, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Biblioteka oraz Gminne Centrum Informacji oraz parking samochodowy. Teren wokół budynku jest utwardzony, oświetlony i dozorowany. Wjazd na teren jest od strony ul. Zachęta oraz ul. Cichej.

Wewnątrz budynku jest zainstalowany monitoring.

Teren zajmowany przez przedmiotowy obiekt wraz z infrastrukturą graniczy:

- ⇒ od strony południowej z ulicą Cichą (wiejska zabudowa),
- ⇒ od strony północnej z remizą OSP,
- ⇒ od strony wschodniej z budynkiem gospodarczym,
- ⇒ od strony zachodniej z parkingiem samochodowym i ulicą Zachęta.

Lokalizację obiektu oraz zagospodarowanie terenu pokazano na załączonym szkicu sytuacyjnym (zał.nr 11).

2/. Ogólna charakterystyka obiektu.

Urząd Gminy Przytyk, znajduje się w Przytyku przy ulicy Zachęta 57. Wjazd na teren obiektu możliwy jest od ulicy Zachęta i ul. Cichej z wiejskiej drogi asfaltowej. Teren Urzędu Gminy utwardzony kostką brukową. Wjazdy te zapewniają dojazd do obiektu o każdej porze roku. Cały teren jest oświetlony, dozorowany całodobowo. W obiekcie system pracy realizowany jest w układzie jednozmianowym.

Budynek jest obiektem dwukondygnacyjnym podpiwniczonym.

W części podpiwniczenia znajduje się schron obrony cywilnej (wydzielony od całości), archiwum, kotłownia miałowo – węglowa z pomieszczeniami pomocniczymi oraz pomieszczenia socjalno gospodarcze.

Parter przeznaczony jest na pokoje biurowe Urzędu Gminy, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Banku Spółdzielczego. Drugie skrzydło zajmują boksy garażowe. Ponadto obniżony parter przeznaczony jest na Urząd Poczty oraz w dobudowanej części budynku od strony ulicy (część parterowa bez podpiwniczenia) Biblioteka Gminna i Gminne Centrum Informacji.

I piętro przeznaczone jest na pomieszczenia biurowe, socjalne oraz salę konferencyjną. Budynek jest konstrukcji niepalnej, murowany i otynkowany. Pokrycie dachu stanowi stropodach żelbetowy kryty papą.

Drogi ewakuacyjne są w wykonaniu niepalnym, ściany murowane, malowane farbą emulsyjną i olejną, posadzki betonowe. klatka schodowa niepalna – konstrukcji żelbetowej wykonane z lastryka.

Instalacja grzewcza – centralne ogrzewanie w całym budynku z własnej kotłowni miałowo - węglowej. Instalacja elektryczna podtynkowa, oświetlenie jarzeniowe. Dojazd do budynku od lokalnej drogi gminnej z dwóch stron budynku utwardzony asfaltem oraz płytami betonowymi, umożliwiającą dojazd do obiektu o każdej porze roku. Do budynku jest dostęp ze wszystkich stron.

Obiekt zakwalifikowany jest do ZL III zagrożenia ludzi. Ze względu na wysokość nieprzekraczającą 12 m zalicza się do grupy budynków niskich. Jako ZL III i niski, zapewnia klasę D odporności pożarowej. Zastosowane elementy konstrukcyjne tj.: ściany, stropy, itd., zapewniają wymaganą klasę D odporności pożarowej.

Odporność ogniowa poszczególnych elementów obiektu w klasie „D”.

LP	ELEMENT	KLASA D
1	GŁÓWNA KONSTRUKCJA NOŚNA	R 30
2	KONSTRUKCJA DACHU	(-)
3	STROP	REI 30
4	ŚCIANA ZEWNĘTRZNA	EI 30
5	ŚCIANA WEWNĘTRZNA	(-)
6	PRZEKRYCIE DACHU	(-)

Gdzie:

R - nośność ogniowa

- E - szczelność ogniowa
- I - izolacyjność ogniowa
- (-) - nie stawia się wymagań

Zastosowane elementy konstrukcyjne tj.: ściany, stropy, itd., zapewniają wymaganą klasę „D” odporności pożarowej.

WYMIARY BUDYNKU :

1. Powierzchnia kondygnacji podziemnej – ok. 567,31 m².
2. Powierzchnia kondygnacji nadziemnych – 1427,1 m²
 - Parter - 909,2 m²;
 - I Piętro - 517,9 m²;
3. Wysokość - 8,25 m.
4. Ilość kondygnacji nadziemnych – 2.

KONSTRUKCJA BUDYNKU:

1. Ściany nośne – murowane (siporeks i cegła pełna).
2. Słupy – żelbetowe, wylewane, zbrojone.
3. Stropy - płyty żelbetowe zbrojone.
4. Ściany działowe – murowane (siporeks).
5. Ściany osłonowe - nie występują.
6. Dach – pokrycie dachu stanowi stropodach żelbetowy kryty papą.

ZAGOSPODAROWANIE BUDYNKU:

1. Przeznaczenie pomieszczeń, kondygnacji - pomieszczenia administracyjno – biurowe Urzędu Gminy oraz instytucji wyżej wymienionych, biblioteka publiczna, socjalne, sanitarne, kotłownia miałowo - węglowa, magazynki podręczne.
2. Ilość osób niepełnosprawnych – czasowo mogą być niepełnosprawni interesanci.
3. Lokalizacja i wielkość pomieszczeń zakwalifikowanych do kategorii ZL I zagrożenia ludzi – nie występują.
4. Rodzaj i ilość materiałów niebezpiecznych pożarowo – nie występują.

KLATKI SCHODOWE:

1. Ilość – 1.
2. Konstrukcja schodów oraz szerokość biegu i spocznika – zbrojone stalą żelbetowe wylewane z lastryka; szerokość biegu – przekracza wymagane 1,20 m; szerokość spocznika – spełnia wymagane 1,50 m.
3. Sposób wydzielenia – główna nie wydzielona.
4. Urządzenia zapobiegające zadymieniu lub służące do usuwania dymu z klatek schodowych – nie występują i nie są wymagane dla tego typu obiektów.

INSTALACJE:

1. Instalacja elektryczna – podtynkowa.
2. Ogrzewcza - wodna z centralnego ogrzewania z własnej kotłowni miałowo – węglowej.
3. Odgromowa – kompletna.

4. Gazowa – nie występuje
5. Kanalizacji sanitarnej.
6. Kanalizacji deszczowej.
7. Wodociągowa.
8. Telefoniczna.

INSTALACJE GAŚNICZE I ZABEZPIEZAJĄCE:

1. Suche pionowy tj. instalacja hydrantowa nienawodniona - nie występuje;
2. Instalacja sygnalizacji alarmu pożarowego – występują czujki pożarowe w systemie DSC - ART.
3. Wewnętrzna instalacja hydrantowa – punkty hydrantowe DN-52 rozmieszczone na głównej części budynku ,na każdej kondygnacji.

ZAOPATRZENIE WODNE:

1. Sieć hydrantowa zewnętrzna - na wiejskiej sieci wodociągowej hydranty naziemne Φ 80 zapewniające wydajność 10 dm³/s;
2. Cieki i zbiorniki wodne zlokalizowane w odległości do 250 m od obiektu - nie występują.

DROGI POŻAROWE DO BUDYNKU:

Od lokalnej drogi utwardzonej, do obiektu prowadzą dwie utwardzone drogi o szerokości zapewniającej bezkolizyjny dojazd do budynku. Teren przyległy do budynku utwardzony – od strony głównej wyłożony asfaltem od strony wewnętrznej kostką brukową, w związku z tym można wprowadzić tam samochody do prowadzenia akcji ratowniczo-gaśniczej o każdej porze roku.

3/. Ilość osób w budynkach.

W budynku maksymalną liczbę osób określa się zgodnie ze współczynnikiem powierzchniowym obiektu zawartym w § 236 ust 6 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (j.t. Dz. U. z 2022r., poz. 1225). Uwzględniając jednak charakter i specyfikę obiektu, a także projekt technologiczny zagospodarowania przestrzeni pomieszczeń oraz długotrwałych obserwacji obsługi wynika, że w **budynku głównym jednorazowo może przebywać maksymalnie ok. 80 osób, w tym na najwyższej kondygnacji ok. 30 osób.**

4/. Kwalifikacja wysokościowa budynku.

Budynek Urzędu Gminy w Przytyku przy ul. Zachęta 57, na podstawie § 6 i § 8 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002r., w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (j.t. Dz. U. z 2022r., poz. 1225) ze względu na wysokość nie przekraczającą 12m zaliczony jest do budynków niskich.

5/. Kwalifikacja pożarowa budynku.

Budynek UG Przytyk zaliczony jest zgodnie z przeznaczeniem do ZL III – kategorii zagrożenia ludzi.

6/. Strefy pożarowe.

Obiekt UG w Przytyku przy ul. Zachęta 57 stanowi 1 strefę pożarową, nieprzekraczającą dopuszczalnej powierzchni 8000m².

7/. Zagrożenie wybuchem.

W budynku UG w Przytyku przy ul. Zachęta 57, w żadnym z pomieszczeń nie występuje zagrożenie wybuchem.

Przyrost ciśnienia nieprzekraczający 5 kPa kwalifikuje pomieszczenia do nie zagrożonych wybuchem.

8/. Gęstość obciążenia ogniowego w budynku.

W obiekcie zaliczonym do ZL kategorii zagrożenia ludzi obciążenia ogniowego nie wylicza się. W pomieszczeniach technicznych (wydzielonych) obciążenie ogniowe wynosi do 500 MJ/m².

9/. Odporność pożarowa budynków.

Wymaganą klasę odporności pożarowej dla budynku, zaliczonego do kategorii ZL, określa poniższa tabela:

Budynek	ZL I	ZL II	ZL III	ZL IV	ZL V
1	2	3	4	5	6
niski (N)	"B"	"B"	"C"	"D"	"C"
średniowysoki (SW)	"B"	"B"	"B"	"C"	"B"
wysoki (W)	"B"	"B"	"B"	"B"	"B"
wysokościowy (WWW)	"A"	"A"	"A"	"B"	"A"

Budynki winny spełniać wymagania klasy „B” odporności pożarowej .
Zgodnie § 212. ust 3 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r., w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (j.t.Dz. U. z 2022r.,poz.1225) dopuszcza się obniżenie wymaganej klasy odporności pożarowej w budynkach niskich, do poziomu niżej określonego.

Liczba kondygnacji nadziemnych	ZL I	ZL II	ZL III
1	2	3	4
1	„D”	„D”	„D”
2*)	„C”	„C”	„D”

*) Gdy poziom stropu nad pierwszą kondygnacją nadziemną jest na wysokości nie większej niż 9 m nad poziomem terenu.

W związku z tym przedmiotowy budynek powinien spełniać wymagania dla ZL III w klasie „D” – co jest zachowane.

Elementy budynku, odpowiednio do jego klasy odporności pożarowej, powinny spełniać w zakresie klasy odporności ogniowej, poniższe wymagania.

Klasa odporności pożarowej budynku	Klasa odporności ogniowej elementów budynku					
	Główna konstrukcja nośna	Konstrukcja dachu	Strop ¹⁾	Ściana zewnętrzna ^{1),2)}	Ściana wewnętrzna ¹⁾	Przekrycie dachu ³⁾
1	2	3	4	5	6	7
A"	R 240	R 30	RE I 120	E I 120	E I 60	RE 30
"B"	R 120	R 30	RE I 60	E I 60	E I 30 ⁴⁾	RE 30
"C"	R 60	R 15	RE I 60	E I 30	E I 15 ⁴⁾	RE 15
"D"	R 30	(-)	RE I 30	E I 30	(-)	(-)
"E"	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)

Oznaczenia w tabeli:

R - nośność ogniowa (w minutach), określona zgodnie z Polską Normą dotyczącą zasad ustalania klas odporności ogniowej elementów budynku,

E - szczelność ogniowa (w minutach), określona jw.,

I - izolacyjność ogniowa (w minutach), określona jw.,

(-) - nie stawia się wymagań.

1) Jeżeli przegroda jest częścią głównej konstrukcji nośnej, powinna spełniać także kryteria nośności ogniowej (R) odpowiednio do wymagań zawartych w kol. 2 i 3 dla danej klasy odporności pożarowej budynku.

2) Klasa odporności ogniowej dotyczy pasa międzykondygnacyjnego wraz z połączeniem ze stropem.

3) Wymagania nie dotyczą naświetli dachowych, świetlików, lukarn i okien połaciowych (z zastrzeżeniem § 218), jeśli otwory w połaci dachowej nie zajmują więcej niż 20% jej powierzchni.

4) Dla ścian komór zsypu wymaga się E I 60, a dla drzwi komór zsypu - E I 30.

Wszystkie elementy budynku powinny być **(NRO) nierozprzestrzeniające ognia**. Powyższy warunek jest spełniony.

Budynek i urządzenia wykonane w sposób zapewniający w razie pożaru:

- Nośność konstrukcji przez założony czas.
- Ewakuację ludzi.
- Prowadzenie akcji ratowniczo - gaśniczej oraz ograniczenie rozprzestrzeniania się pożaru w obiekcie i na sąsiednie objekty.

W zależności od kategorii zagrożenia ludzi lub ilości materiałów palnych występujących w obiekcie – konstrukcja budynku musi spełniać odpowiednie wymagania.

Wymagania stawiane budynkom dotyczą ich odporności pożarowej - w szczególności konstrukcji ścian i stropów, dróg komunikacji wewnętrznej spełniających rolę dróg ewakuacyjnych, stałych elementów wystroju pomieszczeń, wyposażenia w urządzenia przeciwpożarowe oraz wiele innych. Regulowany odpowiednimi przepisami jest również układ funkcjonalny pomieszczeń wpływających na zagrożenie pożarowe obiektu.

Przepisy określają maksymalne powierzchnie stref pożarowych oraz bezpieczne odległości pomiędzy poszczególnymi obiektami wyznaczone na podstawie obliczeń, obserwacji i wniosków z pożarów rzeczywistych.

Zależnie od rodzaju i stopnia zagrożenia pożarem, odpowiednie wymagania musi spełniać instalacja elektryczna, wentylacyjna, ogrzewcza, odgromowa oraz każda inne instalacja zamontowana w budynku.

IV. PARAMETRY POŻAROWE WYSTĘPUJĄCYCH MATERIAŁÓW PALNYCH.

PAPIER-TEKTURA

Występuje głównie w pomieszczeniach w stanie dość podatnym na zapalenie.

Charakterystyka:

- ⇒ ciało stałe organiczne,
- ⇒ podatność na zapalenie zależy od stopnia rozdrobnienia i temperatury,
- ⇒ temperatura zapalenia - 270÷320 °C,
- ⇒ spalaniu towarzyszy proces żarzenia,
- ⇒ proces palenia zbliżony jest do spalania drewna.

DREWNO I MATERIAŁY DREWNOPOCHODNE.

Występuje w pomieszczeniach produkcyjnych, magazynowych, biurowych. Substancja organiczna, której temperatura zapalenia waha się w granicach od 290 do 350 °C. Podatność na zapalenie jest uzależniona od stopnia rozdrobnienia oraz zastosowanych dodatków (kleje, okleiny, impregnaty itp.).

Charakterystyka:

- ⇒ stan fizyczny - ciało stałe,

- ⇒ temperatura zapalenia - 290 - 350 °C,
- ⇒ składa się z celulozy, ligniny, hemicelulozy oraz takich składników jak żywice, tłuszcze, garbniki i sole mineralne,
- ⇒ materiały drewnopochodne (np. płyty wiórowe) pozbawione są żywic oraz tłuszczów,
- ⇒ spalaniu towarzyszy proces żarzenia.
Proces rozpalania drewna przebiega następująco:
- ⇒ w temperaturze 110 °C - odparowuje woda i olejki eteryczne,
- ⇒ w temperaturze 150 °C - utlenia się żywica oraz tlenek węgla,
- ⇒ w temperaturze 230 °C - następuje powierzchniowe brunatnienie,
- ⇒ w temperaturze 270 °C - tworzy się węgiel, który ma tendencje do samozapalenia,
- ⇒ w temperaturze 290 - 350 °C - zwęglą się celuloza i następuje zapalenie się drewna.

MATERIAŁY TEKSTYLNE

Należą do nich takie tkaniny jak: bawełna, flanela, itp.

Charakterystyka:

- ⇒ materiały stałe pochodzenia organicznego na bazie włókien naturalnych, z domieszką włókien sztucznych,
- ⇒ tkaniny naturalne posiadają temperaturę zapalenia w granicach 290÷350 °C,
- ⇒ tkaniny w formie strzępiastej nasączone olejami posiadają zdolności do samozapalenia,
- ⇒ spalaniu towarzyszą procesy żarzenia,
- ⇒ podczas spalania nie wydzielają się toksyczne produkty.

POLIETYLEN

Występuje w postaci opakowań (folia). Polietylen klasyfikowany jest jako materiał łatwo zapalny.

Charakterystyka:

- ⇒ tworzywo sztuczne termoplastyczne,
- ⇒ temperatura topnienia - 120 °C,
- ⇒ temperatura rozkładu - 180 °C,
- ⇒ temperatura zapalenia - około 420 °C,
- ⇒ spalaniu towarzyszy topienie się i skapywanie,
- ⇒ podczas spalania nie wydziela silnie toksycznych produktów.

V. WYPOSAŻENIE OBIEKTU W INSTALACJE UŻYTKOWE.

Instalacje techniczne w budynkach – przeglądy i utrzymanie.

Instalacje i urządzenia techniczne będące na wyposażeniu obiektów, powinny pod względem bezpieczeństwa pożarowego odpowiadać wymaganiom technicznym określonym w Polskich Normach oraz przepisach szczegółowych. Jednocześnie należy je użytkować i utrzymywać w stanie zgodnym z warunkami technicznymi i wymaganiami ustalonymi przez producenta, a w szczególności należy poddawać je okresowym przeglądom i konserwacji.

Przedmiotowy budynek wyposażony jest w następujące wewnętrzne instalacje techniczne:

1/. Instalacja elektroenergetyczna.

- a) *pomiary napięć i obciążeń* powinny być przeprowadzane **raz na pięć lat**,
- b) *sprawdzenie skuteczności działania środków ochrony przeciwporażeniowej, pomiar rezystancji uziemień roboczych i ochronnych oraz sprawdzenie ciągłości przewodów ochrony przeciwporażeniowej* - **raz na pięć lat**,
- c) *pomiar rezystancji izolacji przewodów roboczych instalacji wg rzeczoznawców SEP w pomieszczeniach zaliczanych do grupy produkcyjno-magazynowych oraz do kategorii zagrożenia ludzi wskazane jest wykonywanie badań stanu izolacji przewodów elektrycznych* **raz na pięć lat**, natomiast w strefach zagrożonych wybuchem **raz na rok**.

Przeгляд instalacji powinien obejmować w szczególności:

Oględziny, podczas których należy sprawdzić:

- *stan widocznych części przewodów i ich zamocowania,*
- *stan dławików w miejscu wprowadzenia przewodów do skrzynek przyłączeniowych, odbiorników energii elektrycznej i osprzętu,*
- *stan osłon przed uszkodzeniami mechanicznymi przewodów,*
- *stan ochrony przeciwporażeniowej,*
- *gotowość ruchową urządzeń zabezpieczających automatyki i sterowania,*
- *stan napisów informacyjnych i ostrzegawczych oraz oznaczeń, a także ich zgodność z dokumentacją techniczną,*

Pomiary i próby eksploatacyjne.

Sprawdzenie stanu technicznego i pomiary skuteczności ochrony przeciwporażeniowej.

Pomiary rezystancji izolacji.

Konserwacja i naprawy.

Oświetlenie ewakuacyjne, konserwacja co najmniej raz na rok.

Przeciwpożarowy wyłącznik prądu co najmniej raz na rok.

2/. Instalacja odgromowa.

Powinna być poddawana badaniom technicznym **raz na pięć lat**, przy zagrożeniu wybuchem – raz na rok.

Polska Norma (PN-86/E-05003/01) rozróżnia 3 rodzaje ochrony odgromowej:

- podstawowa (dotyczy przedmiotowego budynku),
- obostrzona (dotyczy obiektów zagrożonych wybuchem i o zwiększonym zagrożeniu pożarowym) – badania i pomiary raz na rok,
- w wykonaniu specjalnym.

Urządzenie piorunochronne składa się ze zwodów, przewodów odprowadzających, przewodów uziemiających i uziomów. Urządzenia te podlegają obowiązkowi przeprowadzania badań.

Obiekt powinien mieć metrykę urządzenia piorunochronnego oraz protokoły badania tego urządzenia.

Zależnie od rodzaju i przeznaczenia urządzenia piorunochronnego badania powinny obejmować jedną lub więcej z następujących czynności:

- a) ogłędziny części nadziemnej polegające na sprawdzeniu zgodności z wymogami normy rozmieszczenia poszczególnych elementów urządzenia piorunochronnego oraz na sprawdzeniu wymiarów i rodzajów połączeń elementów sztucznych,
- b) sprawdzenie ciągłości połączeń części nadziemnej, które należy wykonać za pomocą omomierza lub mostka do pomiaru rezystancji, przyłączonego z jednej strony do zwodów z drugiej do przewodu uziemiającego na wybranych losowo gałęziach urządzenia,
- c) pomiar rezystancji uziemienia, który należy wykonać mostkiem do pomiaru uziemień lub metodą techniczną,
- d) sprawdzenie stanu uziomów po ich odkopaniu polegające na losowym wybraniu co najmniej 10% połączeń przewodu uziemiającego z uziomem, odkopaniu go i sprawdzeniu stanu skorodowania.

3/. Instalacja centralnego ogrzewania.

Budynek Urzędu Gminy wyposażony jest w wodną instalację centralnego ogrzewania – zasilaną z własnej kotłowni miałowo węglowej.

4/. Instalacja wentylacji grawitacyjnej.

Usuwanie zanieczyszczeń powinno odbywać się co najmniej **raz w roku**, jeżeli większa częstotliwość nie wynika z warunków użytkowych.

5/. Instalacja wodociągowa i kanalizacyjna.

Obiekt wyposażony jest w instalację wodociągową, z której zasilane są również hydranty wewnętrzne oraz kanalizacja bytowa.

UWAGA !

Za okresowe przeglądy i konserwację instalacji i urządzeń technicznych zlokalizowanych w obiekcie odpowiada właściciel lub zarządzający obiektem. Eksploatacja urządzeń i instalacji, których stan techniczny może przyczynić się do powstania pożaru, wybuchu lub rozprzestrzeniania ognia jest zabronione.

VI. WYPOSAŻENIE OBIEKTU W WYMAGANE URZĄDZENIA PRZECIWOŻAROWE I GAŚNICE ORAZ TERMINY PODDAWANIA PRZEGLĄDOM I KONSERWACJI.

1/ Awaryjne oświetlenie ewakuacyjne.

Oświetlenie ewakuacyjne jest to rodzaj oświetlenia awaryjnego, które umożliwia łatwe i pewne opuszczenie zagrożonej części obiektu po zaniku oświetlenia podstawowego. Powinno pojawić się najpóźniej po 2 sekundach od zaniku innych rodzajów oświetlenia i zapewnić natężenie oświetlenia na powierzchni dróg ewakuacyjnych co najmniej 1 lx. Zasilanie oświetlenia ewakuacyjnego powinno zapewnić jego funkcjonowanie nieprzerwanie przez co najmniej 1 godzinę.

Awaryjne oświetlenie ewakuacyjne należy stosować:

- na drogach ewakuacyjnych:

- oświetlonych wyłącznie światłem sztucznym,

-o powierzchni ponad 2.000 m² w budynkach użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego.

2/. Stałe urządzenia gaśnicze.

Stosowanie stałych urządzeń gaśniczych związanych na stałe z obiektem, zawierających zapas środka gaśniczego i uruchamianych samoczynnie we wczesnej fazie rozwoju pożaru zgodnie z § 27 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 07 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów. (t.j. Dz. U. 2023, poz. 822), w budynkach tych nie jest wymagane.

3/. Hydranty wewnętrzne.

Zgodnie z postanowieniami zawartymi w § 19 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 07 lipca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów. (t.j. Dz. U. 2023, poz. 822) cały obiekt wyposażony jest w wewnętrzną instalację hydrantową. Rozmieszczenie przedstawione na planach ewakuacyjnych w Załączniku Nr 11.

Instalacja hydrantowa wewnętrzna – powinna być corocznie poddawana okresowym przeglądom i konserwacji, wskazane jest wykonanie pomiarów ciśnienia i wydajności hydrantów. Węże hydrantowe powinny być poddane próbie ciśnieniowej na maksymalne ciśnienie robocze raz na pięć lat.

4/. System sygnalizacji pożaru.

System sygnalizacji pożarowej jest to system, który obejmuje urządzenia sygnalizacyjno – alarmowe, służące do samoczynnego wykrywania i przekazywania informacji o pożarze.

Zgodnie z § 28 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 07 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów. (t.j. Dz. U. 2023, poz. 822.), w przedmiotowym obiekcie powyższy system **nie jest wymagany.**

5/. Instalacja oddymiająca.

Zgodnie § 245 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia z dnia 12 kwietnia 2002 roku w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie w budynku nie jest wymagana instalacja oddymiająca.

6/. Dźwiękowy system ostrzegawczy.

Dźwiękowy system ostrzegawczy jest to system, który umożliwia rozgłaszanie sygnałów ostrzegawczych i komunikatów głosowych dla potrzeb bezpieczeństwa osób przebywających w budynku, nadawanych automatycznie po otrzymaniu sygnału z systemu sygnalizacji pożarowej, a także przez operatora. Zgodnie z zapisami prawa w przedmiotowych budynkach powyższy system ostrzegawczy **nie jest wymagany.**

7/. Gaśnice.

7.1. Gaśnice proszkowe.

Gaśnice i agregaty proszkowe cechuje wysoka skuteczność gaśnicza proszków, opierająca się przede wszystkim na ich działaniu inhibitującym

(przerywającym) proces palenia, będącym reakcją chemiczną. Proszki grupy ABC przeznaczone są do gaszenia pożarów materiałów stałych, cieczy i gazów palnych oraz urządzeń elektrycznych pod napięciem. Gaśnice i agregaty proszkowe stosuje się przede wszystkim tam, gdzie zachodzi obawa uszkodzenia materiałów i urządzeń szczególnie cennych, które przy stosowaniu innych środków gaśniczych, a zwłaszcza wody i piany mogą ulec zniszczeniu. Gaśnice tego typu wykonywane są w dwóch odmianach: pod stałym ciśnieniem, w których środek gaśniczy znajduje się w zbiorniku stale pod ciśnieniem gazu roboczego (typ X) oraz z dodatkowym zbiornikiem zawierającym gaz roboczy (typ Z). W pierwszym przypadku wypływ proszku przez dyszę jest możliwy bezpośrednio po wyciągnięciu zawleczki i otwarciu zaworu.

W drugim przypadku otwarcie zaworu jest poprzedzone przebicciem przepony (najczęściej) dodatkowego zbiornika z gazem roboczym, co umożliwia jego przepływ do zbiornika środka gaśniczego. Gaszenie można w każdej chwili przerwać zwalniając dźwignię zaworu.

Sposób użycia gaśnicy proszkowej:

- 1) wyciągnąć zawleczkę;
- 2) podejść do ognia
- 3) nacisnąć dźwignię zaworu;
- 4) skierować strumień środka gaśniczego do ogniska pożaru.

7.2. Gaśnice śniegowe.

Gaśnice i agregaty śniegowe przeznaczone są do gaszenia w zarodku pożarów cieczy palnych, gazów (np. metan, propan, acetylen) oraz pożarów instalacji i urządzeń elektrycznych znajdujących się pod napięciem. Działanie gaśnicze dwutlenku węgla polega na silnym oziębieniu palących się materiałów oraz zmniejszeniu stopnia nasycenia mieszaniny palnej tlenem.

Zabrania się gaszenia tymi gaśnicami palącej się na człowieku odzieży.

Gaśnice tego typu wykonywane są jako wysokociśnieniowe butle zaopatrzone w zawór i dyszę wylotową. Zbiorniki tych gaśnic poddawane są stale oddziaływaniu wysokiego ciśnienia i w związku z tym są wyposażone w zawór bezpieczeństwa (przeponę). Gaśnica tego typu może być użyta do gaszenia pożarów grup B i C. Sposób użycia gaśnicy śniegowej: uruchomienie gaśnicy śniegowej następuje przez odkręcenie zaworu butli; strumień środka gaśniczego skierować do ogniska pożaru. Jest wprowadzony do użytku nowy rodzaj gaśnicy śniegowej wyposażonej w zawór

szybko otwieralny, dostosowanej do wymogów obecnie obowiązującej Polskiej Normy. Gaśnicę należy chronić przed możliwością nagrzania się powyżej 35°C.

W razie pożaru należy :

- 1) przenieść gaśnicę w pobliże ognia,
- 2) przed uruchomieniem wyciągnąć zawleczkę,
- 3) nacisnąć dźwignię uwalniając CO₂, dyszę gaśnicy skierować w ogień,

Gaśnica może być stosowana do gaszenia instalacji i urządzeń elektrycznych pod napięciem. Gaśnica podczas użycia oziębia się, a także wyrzucany środek osiąga bardzo niską temperaturę (-79 °C), dlatego w związku z tym podczas gaszenia należy trzymać dyszę za uchwyt.

7.3. Przy rozmieszczaniu oraz ustalaniu rodzaju podręcznego sprzętu gaśniczego należy stosować następujące zasady:

- ⇒ sprzęt powinien być umieszczony w miejscach łatwo dostępnych i widocznych, przy wejściach i klatkach schodowych, przy przejściach i korytarzach, przy wyjściach na zewnątrz pomieszczeń,
- ⇒ oznakowanie miejsc usytuowania sprzętu powinno być zgodne z PN-92/N-01256/01,
- ⇒ do sprzętu powinien być zapewniony dostęp o szerokości co najmniej 1 m,
- ⇒ sprzęt należy umieszczać w miejscach nie narażonych na uszkodzenia mechaniczne oraz działanie źródeł ciepła,
- ⇒ odległość dojścia do sprzętu nie powinna być większa niż 30 m,
- ⇒ w obiektach wielokondygnacyjnych o powtarzalnym układzie kondygnacji, sprzęt należy umieszczać w tych samych miejscach na poszczególnych piętrach, o ile na to pozwalają warunki.

Wobec powyższego jak również ze względów natury funkcjonalnej pomieszczenia Urzędu Gminy powinny być wyposażone w następujące rodzaje podręcznego sprzętu gaśniczego:

Piwnica – Magazyn OC – 1 gaśnica proszkowa GP-6z,

Korytarz (przy klatce schodowej) - 1 gaśnica proszkowa GP-6z,

Archiwum -1 gaśnica proszkowa GP-6z,

Kotłownia - 1 gaśnica śniegowa GS- 6x,

Tablica rozdzielcza - 1 gaśnica śniegowa GS- 6x,

Parter – Hall- przy wejściu głównym - korytarz - 1 gaśnica proszkowa GP-6z

Korytarz - 2 gaśnice proszkowe GP-6z

I Piętro – Korytarz - 1 gaśnica proszkowa GP-6z

Hall – przy klatce schodowej -- 1 gaśnica proszkowa GP-6z,

Hall – przy Sali konferencyjnej - 1 gaśnica proszkowa GP-6z,

W budynku znajduje się wewnętrzna sieć hydrantów na każdej kondygnacji.

7.4. Przy doborze rodzaju środka gaśniczego należy brać pod uwagę następujące zasady:

- ⇒ do gaszenia pożarów grupy **A** (w których występuje zjawisko spalania żarowego, np. drewna, papieru, tkanin) stosuje się gaśnice płynowe, pianowe lub proszkowe ABC,
- ⇒ do gaszenia pożarów grupy **B** (cieczy palnych i substancji stałych, topiących się, np. benzyn, alkoholi, olejów, tłuszczów, lakierów) stosuje się zamiennie gaśnice płynowe, pianowe, śniegowe lub proszkowe.
- ⇒ do gaszenia pożarów grupy **C** (gazów palnych, np. propanu, acetyleny, gazu ziemnego) stosuje się zamiennie gaśnice proszkowe lub śniegowe.
- ⇒ do gaszenia pożarów grupy **D** (metali lekkich, np. magnezu, sodu, potasu, litu) stosuje się gaśnice proszkowe do tego celu przeznaczone,
- ⇒ do gaszenia pożarów **F** (tłuszczów i olejów w urządzeniach kuchennych gastronomicznych) stosuje się gaśnic ze specjalnym środkiem tworzącym tzw. "film wodny"- FETEX.

8/. **Przeciwpożarowy wyłącznik prądu.**

Jest to wyłącznik odcinający dopływ prądu do wszystkich obwodów elektrycznych, z wyjątkiem obwodów zasilających instalacje i urządzenia, których funkcjonowanie jest niezbędne podczas pożaru. Wyłącznik oznakowany znajduje się przy wejściu głównym. Lokalizacja umieszczona na planie ewakuacji (załącznik nr 11).

VII. SPOSOBY POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POŻARU I INNEGO ZAGROŻENIA.

1. *Osoba, która zauważyła pożar, powinna o zaistniałym zdarzeniu powiadomić Wójta, pozostałych pracowników oraz interesantów używając do tego celu głosu.*
2. Zauważony pożar, zadymienie itp. należy zgłosić telefonicznie do straży pożarnej

STRAŻ POŻARNA tel. 998 lub 112

3. Zgłaszając zaistniałe zdarzenie należy w sposób opanowany i spokojny, podać następujące dane:
 - dokładny adres obiektu objętego pożarem,
 - co się pali (pomieszczenie, materiał) i co jest zagrożone,
 - czy istnieje zagrożenie dla ludzi,
 - imię i nazwisko zgłaszającego,
 - numer telefonu, z którego się telefonuje,
 - udzielić informacji na zadawane pytania.

UWAGA !!!

PO OTRZYMANIU INFORMACJI , ŻE ZGŁOSZENIE ZOSTAŁO PRZYJĘTE NALEŻY CZEKAĆ PRZY APARACIE TELEFONICZNYM NA POTWIERDZENIE TELEFONICZNE ZE STRAŻY POŻARNEJ.

4. Jednocześnie z powiadomieniem straży pożarnej należy podjąć akcję ratowniczą, polegającą na prowadzeniu ewakuacji i gaszeniu ognia przy użyciu podręcznego sprzętu gaśniczego.
5. Do czasu przybycia straży pożarnej akcją kieruje:
 - właściciel lub zarządca obiektu lub,
 - osoba przez niego wyznaczona lub,
 - pracownik, który pierwszy zauważył pożar.
6. Pracownicy biorący udział w akcji ratowniczej stosują się do poleceń kierującego akcją.
7. W zależności od potrzeb powiadomić należy również:

- Pogotowie Ratunkowe -	tel. 999,
- Policję -	tel. 997,
- Pogotowie Gazowe -	tel. 992 ,
- Pogotowie Energetyczne -	tel. 991 ,
- Pogotowie Wodno-Kanalizacyjne -	tel. 994 .
8. Po przybyciu jednostek straży pożarnej kierujący akcją przekazuje dowódcy informację o sytuacji pożarowej:
 - co się pali,
 - wynikające z tego zagrożenie dla życia ludzi ewentualnie melduje o zakończeniu ewakuacji ludzi z obiektu,
 - określa optymalną drogę dojścia do miejsca pożaru,

- podjęte działania ,
 - wskazuje lokalizację przeciwpożarowych wyłączników prądu elektrycznego oraz innych instalacji technicznych,
 - udziela wszelkich innych informacji żądanych przez dowódcę,
 - podporządkowuje się poleceniom dowódcy jednostek straży pożarnej.
9. Po zakończeniu akcji ratowniczo-gaśniczej Zarządca obiektu powinien zorganizować działania mające na celu:
- zabezpieczenie pogorzeliska przed dostępem osób,
 - zabezpieczenie uratowanego mienia,
 - obserwację pogorzeliska (dozorowanie),
 - uzupełnienie podręcznego sprzętu gaśniczego,
 - uprzątnięcie pogorzeliska, jeżeli organy prowadzące dochodzenie w sprawie przyczyn i okoliczności pożaru wyrażą na to zgodę (Policja, Straż Pożarna).

VIII. SPOSOBY ZABEZPIECZENIA PRAC NIEBEZPIECZNYCH POD WZGLĘDEM P.POŻ., JEŻELI TAKIE PRACE SĄ PRZEWIDYWANE.

Prace pożarowo niebezpieczne wykonywane poza miejscem na stałe wyznaczonym do tego celu, jak prace remontowo-budowlane związane z użyciem ognia otwartego, wykonywane wewnątrz obiektów oraz na przyległych do nich terenach, należy prowadzić w sposób uniemożliwiający powstanie pożaru lub wybuchu.

Przed rozpoczęciem prac pożarowo niebezpiecznych Wójt bądź osoba wyznaczona oraz wykonawca są zobowiązani:

1. Ocenić zagrożenie pożarowe w obiekcie lub w rejonie, w którym prace są wykonywane.
2. Ustalić rodzaj przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania i rozprzestrzeniania się pożaru.
3. Wskazać osoby odpowiedzialne za zabezpieczenie miejsca pracy, przebieg prac oraz za zabezpieczenie miejsca po ich zakończeniu.

Szczegółowe zasady zabezpieczenia prac pożarowo niebezpiecznych, jak również warunki uzyskania zezwolenia na ich prowadzenie określa zarządzający obiektem.

Przy wykonywaniu prac pożarowo niebezpiecznych należy przestrzegać następujących zasad:

1. Wszystkie materiały palne występujące w miejscu wykonywania prac oraz w rejonach przyległych, w tym również elementy konstrukcji budynków i znajdujących się w nich instalacji technicznych należy zabezpieczyć przed zapaleniem.
2. Prace w pomieszczeniach zamkniętych, w których uprzednio wykonywano inne

prace związane z użyciem cieczy łatwo zapalnych lub palnych gazów należy prowadzić tylko wtedy, gdy stężenie par cieczy lub gazów w mieszaninie z powietrzem w miejscu wykonywania prac nie przekracza dolnej granicy wybuchowości.

3. W miejscu wykonywania prac powinien znajdować się sprzęt gaśniczy umożliwiający likwidację wszelkich źródeł pożaru.
4. Po zakończeniu prac pożarowo niebezpiecznych należy poddać kontroli miejsce, w którym były one wykonywane oraz rejony przyległe. Kontrole należy prowadzić kilkakrotnie.
5. Prace pożarowo niebezpieczne mogą być wykonywane wyłącznie przez osoby do tego upoważnione, posiadające wymagane kwalifikacje.
6. Zarządzający obiektem jest zobowiązany przed rozpoczęciem prac pożarowo niebezpiecznych zapoznać osoby wyznaczone do ich prowadzenia z zagrożeniem pożarowym występującym w rejonie prowadzenia prac oraz z rodzajem przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania pożaru.
7. Sprzęt używany do prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo powinien być sprawny technicznie i zabezpieczony przed możliwością wywołania pożaru. Do najczęściej wykonywanych prac pożarowo niebezpiecznych należą prace spawalnicze oraz prace związane z podgrzewaniem smoły i lepiku.

Do podstawowych zasad przeciwpożarowego zabezpieczenia prac spawalniczych należy:

1. Budynek, pomieszczenia i miejsca, w których mają być prowadzone prace spawalnicze należy oczyścić z wszelkich palnych materiałów i zanieczyszczeń.
2. Palne przedmioty należy odsunąć na bezpieczną odległość od miejsca spawania celem uniemożliwienia przedostania się do nich rozprysków spawalniczych.
3. Jeżeli warunek, o którym mowa w pkt. 2 nie może być spełniony, wszystkie urządzenia i materiały palne należy zabezpieczyć przed działaniem rozprysków przez osłonięcie ich np. kocami gaśniczymi, arkuszami blachy lub w inny skuteczny sposób.
4. Przed przystąpieniem do spawania należy sprawdzić, czy w sąsiednich pomieszczeniach nie znajdują się materiały palne, mogące ulec zapaleniu wskutek przewodnictwa cieplnego.
5. Jeżeli w pobliżu miejsca spawania znajdują się otwory przelotowe, instalacyjne, kablowe, itp. należy je uszczelnić materiałami niepalnymi, celem niedopuszczenia do przenikania rozprysków na niższe kondygnacje lub do sąsiednich pomieszczeń.
6. Wszelkie kable, przewody elektryczne, gazowe oraz instalacyjne z izolacją palną powinny być zabezpieczone przed rozpryskami spawalniczymi.
7. Wykonywanie prac spawalniczych w pomieszczeniach, w których tego samego dnia wykonywano prace malarskie lub inne przy użyciu substancji łatwo zapalnych, **jest niedozwolone.**
8. W miejscach przeprowadzania prac spawalniczych należy przygotować między innymi:
 - pojemniki metalowe wypełnione wodą na odpadki drutu spawalniczego i elektrod,

- materiały izolacyjne i osłaniające niezbędne do zabezpieczenia toku prac spawalniczych,
 - podręczny sprzęt gaśniczy.
9. Przed rozpoczęciem prac spawalniczych należy:
- określić niezbędne wymagania przeciwpożarowe mające na celu niedopuszczenie do powstania pożaru lub wybuchu,
 - sporządzić protokół zabezpieczenia przeciwpożarowego prac spawalniczych wg wzoru stanowiącego załącznik do niniejszej instrukcji,
 - po wykonaniu zaleconych zabezpieczeń sporządzić pisemne zezwolenie na prowadzenie prac spawalniczych wg wzoru stanowiącego załącznik do niniejszej instrukcji.
10. W trakcie ustalania wymagań przeciwpożarowych należy zwrócić uwagę na następujące zagadnienia:
- właściwości pożarowe występujących materiałów oraz sposób i miejsce usunięcia ich poza budynek (pomieszczenie) na okres trwania prac spawalniczych,
 - sposób zabezpieczenia pomieszczeń sąsiadujących z tymi, w których prowadzone są prace spawalnicze,
 - właściwe zabezpieczenie przed przedostaniem się rozprysków spawalniczych do tych miejsc i urządzeń, z których ze względów technicznych nie można usunąć materiałów palnych,
 - usunięcie wszelkich zanieczyszczeń substancjami łatwo zapalnymi występującymi w danym pomieszczeniu na ścianach, posadzkach, elementach konstrukcyjnych lub instalacyjnych.

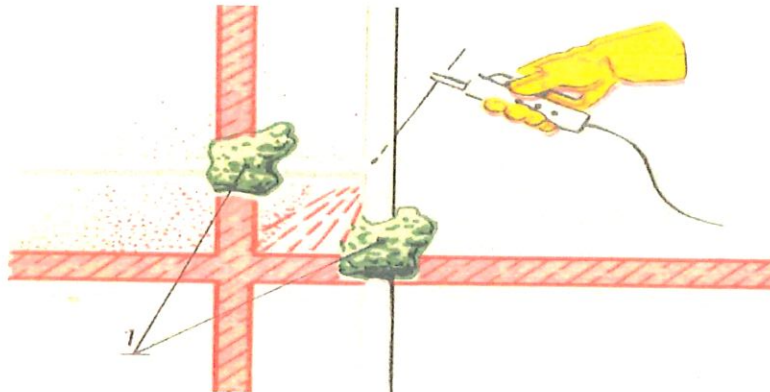
W celu zabezpieczenia przeciwpożarowego sprzętu spawalniczego należy przestrzegać następujących zasad:

1. Sprzęt spawalniczy powinien być w pełni sprawny technicznie i zabezpieczony przed możliwością zainicjowania pożaru oraz przed uszkodzeniami mechanicznymi.
2. Wytwornice acetylenowe przenośne powinny być oddalone od wszelkich źródeł ognia co najmniej o 4 m.
3. Butle z gazami technicznymi powinny być oddalone, co najmniej 1 m od grzejników centralnego ogrzewania, a od innych źródeł ciepła z ogniem otwartym co najmniej o 10 m.
4. Agregaty spawalnicze i butle powinny być ustawione poza pomieszczeniem, w którym wykonuje się prace spawalnicze.
5. Butle powinny być zabezpieczone przed przewróceniem, uszkodzeniami mechanicznymi, zaoliwieniem, działaniem źródeł ciepła i zetknięciem się z przewodami elektrycznymi pod napięciem.
6. W przypadku zamarznięcia reduktora butli, zawory można ogrzewać wyłącznie czystymi tkaninami zmoczonymi w gorącej wodzie.
7. W przypadku spawania elektrycznego należy sprawdzić stan bezpieczników, lokalizację i działanie głównego wyłącznika prądu w celu szybkiego wyłączenia napięcia na wypadek powstania pożaru.

Przykłady zabezpieczenia prac pożarowo niebezpiecznych.

Wszystkie otwory i szczeliny prowadzące do sąsiednich pomieszczeń, pozostające w zasięgu rozprysków spawalniczych powinny być uszczelnione za pomocą niepalnego materiału.

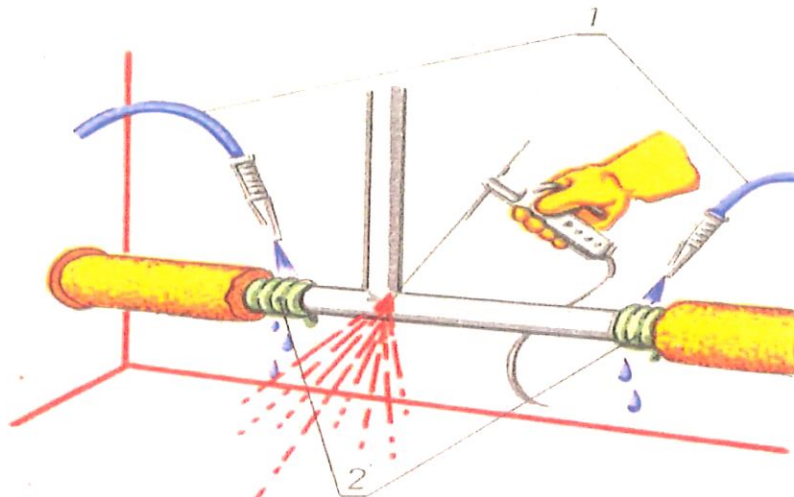
1 – materiał niepalny

W izolowanych rurociągach, na których prowadzi się prace spawalnicze, należy usunąć izolację cieplną na odcinku gwarantującym bezpieczeństwo, a w razie potrzeby /izolację łatwo palną/chłodzić skutecznie np. wodą.

1- przewody prowadzące wodę

2- zwoje

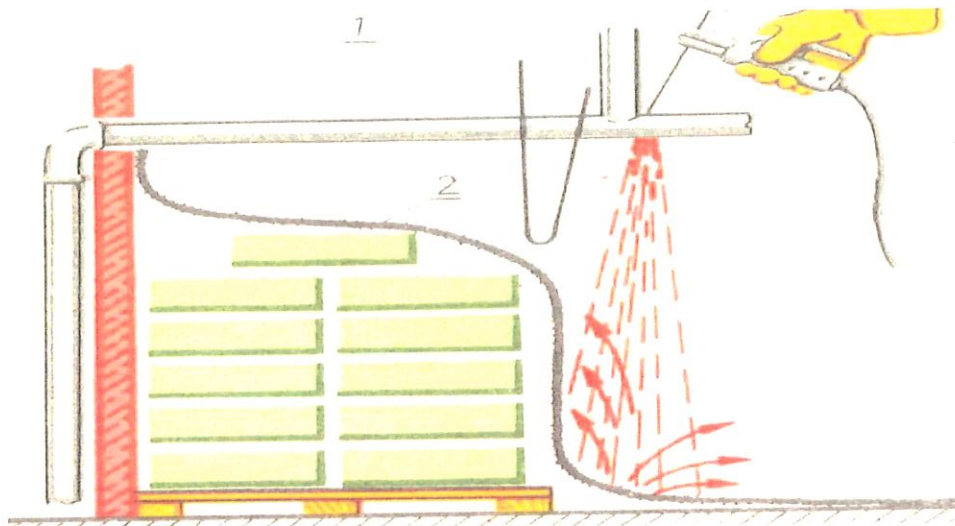

Palne materiały, których usunięcie poza zasięg rozprysków spawalniczych jest możliwe osłaniamy w sposób gwarantujący bezpieczeństwo.

1 - ekran

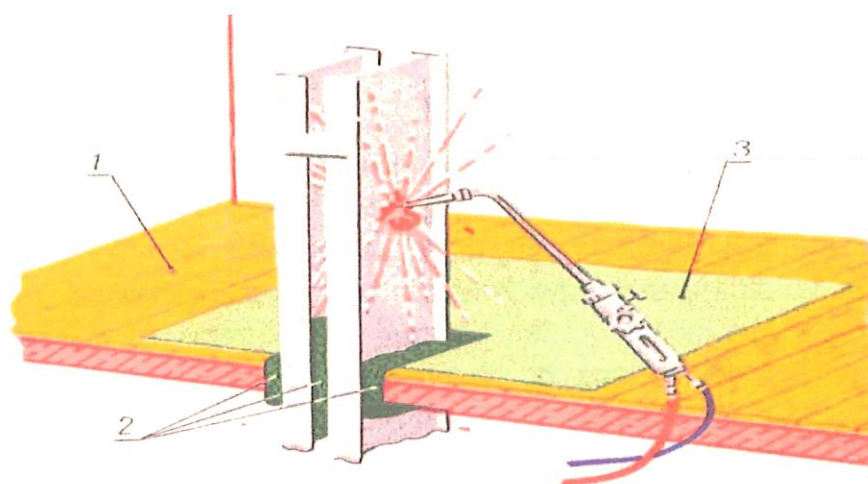
2 - blacha

3 – koc gaśniczy

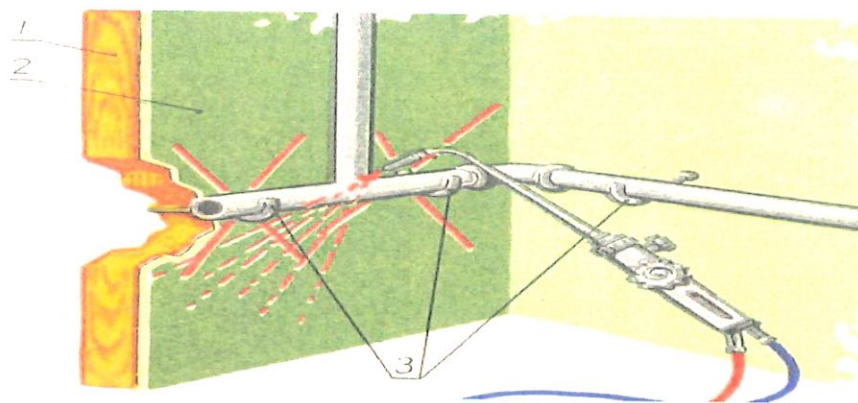
Sposoby prawidłowego zabezpieczenia metalowego elementu konstrukcji, przechodzącego przez drewniany strop.

- 1- Drewniany strop
- 2-Szczeliwo azbestowe
- 3-Koc azbestowy

Elementy instalacji rozgrzewającej się przy spawaniu bezpośrednio od płomienia lub na drodze przewodnictwa cieplnego, stykające się z materiałami palnymi, należy zdemontować lub skutecznie chłodzić.

- 1-palna ściana
- 2-niepalna wykładzina
- 3-haki podtrzymujące instalację

IX. WARUNKI I ORGANIZACJA EWAKUACJI LUDZI ORAZ PRAKTYCZNE SPOSOBY ICH SPRAWDZANIA.

1/. **Warunki ewakuacji** – jest to zespół przedsięwzięć oraz środków techniczno-organizacyjnych zapewniających szybkie i bezpieczne opuszczenie strefy zagrożonej lub objętej pożarem.

W obiekcie Urzędu Gminy w Przytyku przy ul. Zachęta 57 zastosowane rozwiązania techniczne ewakuacji ludzi z budynków spełniają wymogi przedstawione poniżej. Warunki ewakuacji ze wskazaniem kierunków ewakuacji jak i wskazaniem drzwi ewakuacyjnych przedstawiono na planach graficznych (załącznik Nr 11).

Wyjścia ewakuacyjne.

Drzwi ewakuacyjne z budynku przeznaczonego dla więcej niż 50 osób powinny otwierać się na zewnątrz. Drzwi wejściowe do budynku i ogólnodostępnych pomieszczeń użytkowych powinny mieć szerokość, co najmniej 0,9m.

W przypadku stosowania drzwi zewnętrznych dwuskrzydłowych szerokość skrzydła zasadniczego nie może być mniejsza niż 0,9m. Szerokość wyjścia ewakuacyjnego (drzwi) należy dostosować do liczby osób mogących przebywać jednocześnie w pomieszczeniu, przyjmując 0,6m szerokości wyjścia na 100 osób, lecz nie mniej niż 0,9m w świetle. Wysokość w świetle drzwi powinna wynosić, co najmniej 2,0m.

Drzwi wyjść ewakuacyjnych powinny otwierać się na zewnątrz – warunek ten jest spełniony.

Powyższe warunki dla przedmiotowych budynków są spełnione.

Długość przejść ewakuacyjnych.

W pomieszczeniach, od najdalszego miejsca, w którym może przebywać człowiek, do wyjścia ewakuacyjnego na drogę ewakuacyjną lub do innej strefy pożarowej albo na zewnątrz budynku, powinno być zapewnione przejście, zwane dalej "przejściem ewakuacyjnym", o długości nieprzekraczającej:

- 1) **w strefach pożarowych ZL - 40 m,**

Powyższe warunki są spełnione.

Długość dojsć ewakuacyjnych.

Długość drogi ewakuacyjnej od wyjścia z pomieszczenia na tę drogę do wyjścia do innej strefy pożarowej lub na zewnątrz budynku nazywa się dojściem ewakuacyjnym i wynosi dla ZL I – 10 m (przy jednym dojściu) i 40 m, przy co najmniej dwóch dojściach. Dla ZL III – 30m (przy jednym dojściu) i 60 m, przy co najmniej dwóch dojściach.

Powyższe warunki są spełnione.

Szerokość i wysokość dróg ewakuacyjnych.

Szerokość poziomych dróg ewakuacyjnych należy obliczać proporcjonalnie do liczby osób mogących przebywać jednocześnie na danej kondygnacji budynku, przyjmując, co najmniej 0,6m na 100 osób, lecz nie mniej niż 1,4m.

Wysokość drogi ewakuacyjnej powinna wynosić, co najmniej 2,2m.

Wystrój wewnątrz, wykładziny podłogowe na drogach ewakuacyjnych.

Na drogach ewakuacyjnych ściany są murowane i otynkowane, sufity żelbetowe, na posadzkach są płytki ceramiczne.

Nie stosuje się łatwo zapalnych wykładzin podłogowych i ściennych, których produkty rozkładu termicznego są bardzo toksyczne lub intensywnie dymiące. Okładziny sufitów oraz sufity podwieszane należy stosować z materiałów niepalnych, niekapiących i nieodpadających pod wpływem ognia. Drogi ewakuacyjne są niepalne lub częściowo trudno zapalne, co jest zachowane.

Nie stosuje się łatwozapalnych wykładzin podłogowych i ściennych, których produkty rozkładu termicznego są bardzo toksyczne lub intensywnie dymiące. Drogi ewakuacyjne są niepalne.

Oznakowanie kierunków i wyjść ewakuacyjnych.

Oznakowanie kierunków i wyjść ewakuacyjnych ma na celu wskazanie najkrótszej i najbardziej bezpiecznej drogi umożliwiającej opuszczenie obiektu w warunkach zagrożenia. Drogi i wyjścia ewakuacyjne w obiekcie oznakowano poprzez zastosowanie znaków ewakuacyjnych fotoluminescencyjnych.

Zapewnienie możliwości ewakuacji oznacza nie tylko istnienie w każdym obiekcie dróg ewakuacyjnych o parametrach pozwalających na bezpieczne opuszczenie przez użytkowników i osoby postronne strefy objętej lub zagrożonej pożarem, lecz również takie oznakowanie tych dróg, które umożliwi ich bezbłędną identyfikację w czasie ewakuacji. Dochodzi do tego konieczność odpowiedniego wskazania drogi prowadzącej na drogę ewakuacyjną w tych pomieszczeniach, w których wymagane są co najmniej dwa wyjścia ewakuacyjne.

Wymagania te określone zostały w rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (t.j. Dz. U. 2023,poz.822).

Przy doborze i rozmieszczeniu pożarniczych i ewakuacyjnych znaków bezpieczeństwa należy uwzględnić następujące zasady:

- w każdym miejscu na drodze ewakuacyjnej, w której może pojawić się wątpliwość co do kierunku ewakuacji, powinien być widoczny znak ewakuacyjny,
- pożarnicze znaki bezpieczeństwa oraz informacyjne należy stosować w sposób umożliwiający ich natychmiastowe dostrzeżenie. Zaleca się ich stosowanie prostopadle do kierunku ruchu człowieka,
- podświetlane znaki wskazujące kierunki ewakuacji oraz oświetlenie przeszkodowe, służące uwidocznieniu przeszkód wynikających z układu budynku albo drogi komunikacyjne lub też sposobu użytkowania budynku, należy stosować w pomieszczeniach użytkowych przy zgaszonym oświetleniu podstawowym,
- znaki ewakuacyjne i inne oznakowania systemu fotoluminescencyjnego powinny być tak usytuowane w stosunku do źródeł światła, by zapewniało ono ich dostateczną luminację, należy dążyć do umieszczenia znaków możliwie źródeł światła.

ZNAKI EWAKUACYJNE

Ewakuacja. Znaki bezpieczeństwa.PN-92/ N-01256-02			
Nr	Znaczenie (nazwa) znaku	Znak ewakuacyjny	Zastosowanie
1.	Kierunek drogi ewakuacyjnej		Znak wskazuje kierunek do wyjścia, które może być wykorzystane w przypadku zagrożenia. Strzałki krótkie – do stosowania z innymi znakami. Strzałka długa – do samodzielnego stosowania.
2.	Wyjście ewakuacyjne		Znak stosowany do oznakowania wyjść używanych w przypadku zagrożenia.
3.	Drzwi ewakuacyjne		Znak stosowany nad drzwiami skrzydłowymi, które są wyjściami ewakuacyjnymi (drzwi lewe lub prawe).
4.	Przesunąć w celu otwarcia		Znak stosowany łącznie ze znakiem nr 3 na przesuwanych drzwiach wyjścia ewakuacyjnego, jeśli są one dozwolone.
5.	Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej		Znak wskazuje kierunek drogi ewakuacyjnej do wyjścia; może kierować w lewo lub w prawo.
6.	Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej schodami w dół		Znak wskazuje kierunek drogi ewakuacyjnej schodami w dół na lewo lub prawo.
7.	Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej schodami w górę		Znak wskazuje kierunek drogi ewakuacyjnej schodami w górę na lewo lub prawo.
8.	Pchać, aby otworzyć		Znak jest umieszczany na drzwiach dla wskazania kierunku otwierania.
9.	Ciągnąć, aby otworzyć		Znak jest umieszczany na drzwiach dla wskazania kierunku otwierania.
10.	Stłuc, aby uzyskać dostęp		Znak ten może być stosowany: a) w miejscu, gdzie jest niezbędne stłuczenie szyby dla uzyskania dostępu do klucza lub systemu otwarcia, b) gdy jest niezbędne rozbicie przegrody dla uzyskania wyjścia.

Ochrona przeciwpożarowa. Znaki bezpieczeństwa. PN-EN ISO7010:2012

Nr	Znaczenie (nazwa) znaku	Znak ewakuacyjny	Zastosowanie
1.	Uruchamianie ręczne		Stosowany do wskazania przycisku pożarowego lub ręcznego sterowania urządzeń gaśniczych .
2.	Alarmowy sygnalizator akustyczny		Może być stosowany samodzielnie lub łącznie ze znakiem nr 1,
3.	Telefon do użycia w stanie zagrożenia		Znak wskazujący usytuowanie dostępnego telefonu przeznaczonego dla ostrzeżenia w przypadku zagrożenia pożarowego.
4.	Zestaw sprzętu pożarniczego		Znak ten jest stosowany dla podawania zestawu indywidualnych znaków określających sprzęt pożarniczy.
5.	Gaśnica		Znak ten jest stosowany do oznaczenia gaśnic.
6.	Hydrant wewnętrzny		Znak ten jest stosowany na drzwiach szafki hydrantowej.
7.	Drabina pożarowa		Znak ten jest stosowany do oznaczenia drabiny trwale związanej z obiektem .
8.	Niebezpieczeństwo pożaru – Materiały łatwo zapalne		Do wskazania obecności materiałów łatwo zapalnych.
9.	Niebezpieczeństwo pożaru – Materiały utleniające		
10.	Niebezpieczeństwo wybuchu – Materiały wybuchowe		Stosowany do wskazania możliwości występowania atmosfery wybuchowej, gazów palnych lub materiałów wybuchowych.
11.		Do stosowania we wszystkich przypadkach, kiedy użycie wody do gaszenia pożaru jest zabronione.	
12.	Palenie tytoniu zabronione		Do stosowania w miejscach, gdzie palenie tytoniu może być przyczyną zagrożenia pożarowego.
13.	Zakaz używania otwartego ognia – Palenie tytoniu zabronione		Do stosowania w miejscach, gdzie palenie tytoniu lub otwarty ogień mogą być przyczyną zagrożenia pożarem lub wybuchem.
14.	Kierunek do miejsca rozmieszczenia sprzętu pożarniczego lub urządzenia ostrzegającego		Do stosowania tylko łącznie ze znakami nr 1 do 3 i nr 10 do 13, dla wskazania kierunku do miejsca rozmieszczenia sprzętu pożarniczego lub urządzenia ostrzegającego.
15.	Nie zastawiać		Znak do stosowania w przypadkach, gdy ewentualna przeszkoda stanowiłaby szczególne niebezpieczeństwo (na drodze ewakuacyjnej/.

ORGANIZACJA I SPOSOBY PROWADZENIA EWAKUACJI.

1. Środki i sposoby ogłaszania alarmu o niebezpieczeństwie.

W obiekcie alarm o zagrożeniu ogłasza się poprzez trzy długie dzwonki lub (w przypadku zaniku energii elektrycznej) za pomocą głosu. Alarmowanie głosem wiąże się z ustnym przekazywaniem informacji. Sposób powiadomienia o powstaniu zagrożenia oraz ogłoszenie opuszczenia obiektu jest ważnym etapem ewakuacji, ponieważ informacja musi dotrzeć do świadomości ewakuowanych, a jednocześnie nie może wywołać paniki. Komunikat nie musi zawierać informacji o pożarze, ważne aby przyniósł efekt szybkiego opuszczenia pomieszczeń, sprawnie i spokojnie. Ogłaszający informację musi wykazać się opanowaniem i spokojem. Musi zwrócić uwagę, gdzie mogą przebywać zarówno pracownicy jak i klienci. W miarę możliwości należy sprawdzić, czy wszyscy po ogłoszeniu alarmu o niebezpieczeństwie opuścili obiekt.

2. Ewakuację ludzi z obiektu zarządza:

- zarządca obiektu lub,
- osoba wyznaczona lub,
- osoba charakteryzująca się operatywnością, posiadająca predyspozycje organizacyjne, która pierwsza zauważyła pożar.

3. W prowadzeniu ewakuacji oraz działaniach gaśniczych biorą udział wszyscy obecni pracownicy w obiekcie. Ewakuacja powinna się rozpocząć natychmiast po powstaniu pożaru, ze względu na możliwość rozprzestrzenienia się zadymienia. O rozpoczęciu ewakuacji powinna zdecydować osoba odpowiedzialna za kierowanie akcją ratowniczą po dokonaniu szybkiej oceny zagrożenia dla osób przebywających w obiekcie oraz stwierdzeniu, że nie ma możliwości ugaszenia pożaru w zarodku. Osoba ta, w zależności od okoliczności, wskazuje najkorzystniejszą drogę ewakuacji. Sprawna i szybka ewakuacja ludzi z budynku jest uzależniona:

- od spełnienia warunków technicznych dla dróg ewakuacyjnych,
- zachowania zasad i sposobu prowadzenia ewakuacji.

4. Kierowanie akcją ratowniczą.

Akcją ratowniczą od chwili jej rozpoczęcia, do czasu przybycia jednostek straży pożarnej kieruje zarządzający obiektem, upoważniona przez niego osoba z personelu lub inna operatywna osoba, która przejmuje kierowanie spontanicznie. Do zadań kierującego akcją ratowniczą należy:

- ustalenie miejsca pożaru, dróg i kierunków rozprzestrzeniania się ognia,
- szybkie zaalarmowanie jednostek straży pożarnej,
- nadzorowanie prowadzenia akcji gaśniczej i ewakuacyjnej do czasu przybycia straży pożarnej,
- zapewnienie miejsca dla ewakuowanych ludzi i mienia,
- zorganizowanie pomocy dla poszkodowanych,
- sprawdzenie przed zakończeniem ewakuacji, czy w pomieszczeniach nie pozostali jeszcze ludzie,
- ścisła współpraca z dowódcą od chwili przybycia jednostek straży pożarnej.

5. Działanie osób prowadzących ewakuację.

Osoby prowadzące akcję ewakuacyjną wskazują drogi ewakuacyjne i najbliższe wyjścia na zewnątrz obiektu. W zależności od kierunku rozprzestrzeniania się pożaru lub dymu bardzo ważne jest, aby z każdej strefy obiektu można było wyjść w dwu kierunkach. Wszystkie wyjścia ewakuacyjne muszą, więc dać się otworzyć w każdej chwili od wewnątrz.

6. Postępowanie w pomieszczeniach zadymionych.

Do pomieszczeń zadymionych, w których ma miejsce spalanie należy wchodzić bardzo ostrożnie, kryjąc się za futrynami lub skrzydłami drzwi by uniknąć poparzenia przez tzw. ognie żrące. Poruszać się w nich należy w pozycji pochylonej lub czołgającej, gdyż przy podłodze jest najmniejsze zadymienie. Włosy powinny być zabezpieczone np. mokrym ręcznikiem, a usta osłonięte zmoczoną chusteczką. Podczas przeszukiwania pomieszczeń zadymionych należy zaglądać w miejsca, gdzie ze strachu mógł ktoś schować się. Należy pamiętać, że środki składowane mogą być bardzo szkodliwe dla zdrowia. W związku z tym wchodzić do takich pomieszczeń tylko w sytuacji ratowania życia ludzkiego.

7. Ratowanie osób, na których zapaliła się odzież.

Osoby, na których zapaliła się odzież najczęściej biegną, chcąc uciec przed ogniem. Należy, więc je dogonić i przewrócić. Następnie za pomocą dowolnej tkaniny, części ubrania lub koca gaśniczego stłumić ogień, udzielić pomocy przedmedycznej, a po przyjeździe lekarza przekazać poszkodowanego pod jego opiekę.

8. Ratowanie osób wymagających wynoszenia.

W przypadku wynoszenia osób lekkich najczęściej możliwe jest wynoszenie ich na rękach. Gdy jednak jest to niemożliwe np. z powodu wagi poszkodowanego, stosuje się różnego rodzaju chwyt w dwie osoby. Można też indywidualnie wyciągnąć poszkodowanego po podłodze ze strefy zagrożonej chwytem "pod ramiona".

9. Prowadzenie akcji gaśniczej.

W trakcie prowadzenia ewakuacji oraz po jej zakończeniu należy w miarę możliwości prowadzić działania gaśnicze przy użyciu podręcznego sprzętu gaśniczego. W tym celu należy znać miejsca rozlokowania gaśnic oraz znać zasady posługiwania się nimi (instrukcje w załączeniu).

Dla zapewnienia ciągłości działań gaśniczych w miejscu pożaru należy spowodować dostarczenie gaśnic z innych miejsc w obiekcie.

PRAKTYCZNE SPRAWDZENIE WARUNKÓW EWAKUACJI.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, § 17. ust 1. Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (t.j. Dz. U. 2023,poz.822) „Właściciel lub zarządca obiektu przeznaczonego dla ponad 50 osób będących jego stałymi użytkownikami, niezakwalifikowaną do kategorii zagrożenia ludzi ZL IV, powinien co najmniej raz na 2 lata przeprowadzać praktyczne sprawdzenie organizacji oraz warunków ewakuacji z całego obiektu”.

§ 17. ust 2. „W przypadku obiektów w których cyklicznie zmienia się jednocześnie grupa powyżej 50 użytkowników, w szczególności: szkół, przedszkoli, internatów, domów studenckich, praktycznego sprawdzenia organizacji oraz warunków ewakuacji należy dokonać – co najmniej raz w roku, jednak w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące od dnia rozpoczęcia korzystania z obiektu przez nowych użytkowników”.

§ 17. ust 4. „Właściciel lub zarządca obiektu powiadamia właściwego miejscowo komendanta powiatowego/miejskiego Państwowej Straży Pożarnej o terminie przeprowadzenia działań, których mowa w ust. 1, nie później niż na tydzień przed ich przeprowadzeniem”.

Zakres i zasady praktycznego sprawdzenia ewakuacji:

Praktyczne sprawdzenie ewakuacji (w skrócie PSE), ma na celu wyrobienie użytkownikom obiektu nawyków reagowania w przypadku zastania realnego zagrożenia oraz ocenę przygotowania obiektu. Dlatego PSE sprowadza się do dwóch zagadnień:

1. sprawdzenia organizacji ewakuacji, gdzie celem jest:
 - sprawdzenie skuteczności dotychczasowego sposobu informowania o zagrożeniu oraz systemu powiadamiania o konieczności ewakuacji, w tym reakcji na alarm pożarowy,
 - doskonalenie procedur ewakuacji, w tym zapoznania z kierunkami ewakuacji i zasadami zachowania się,
 - koordynacja działań służb odpowiedzialnych za ochronę,
 - zminimalizowania możliwości powstania paniki i jej skutków,
 - zmierzenia czasu potrzebnego na opuszczenie obiektu przez wszystkie osoby, które się w nim znajdują,
 - weryfikację opracowanych zasad postępowania na wypadek pożaru;
2. sprawdzenia warunków ewakuacji w zakresie:
 - ilości i szerokości wyjść ewakuacyjnych,
 - długości szerokości i wysokości dróg ewakuacyjnych (dojścia, przejścia, biegi i spoczniki klatek schodowych),
 - stanu technicznego środków zabezpieczeń przeciwpożarowych i stopnia ich integracji, a szczególnie tych, które mają wpływ na ewakuację (zabezpieczenia przed zadymieniem dróg ewakuacyjnych), oświetlenia ewakuacyjnego.

Główny nacisk należy położyć na ewakuację osób – zgodnie z założeniem, że życie ludzkie jest najcenniejsze. Dlatego ćwiczenie należy przeprowadzić w czasie, gdy obiekt normalnie funkcjonuje tj. przy maksymalnej liczbie osób w nim przebywających. PSE można rozszerzyć o zagadnienie dotyczące zabezpieczenia ważnych dokumentów i sprzętu.

Przebieg PSE z podziałem na etapy:

- Etap I – rozmieszczenie osób wyznaczonych, przygotowanie środków pozoracji,

- Etap II – ogłoszenie alarmu,
- Etap III – pomiar czasu trwania poszczególnych faz,
- Etap IV – sprawdzenie pomieszczeń w celu ustalenia liczby osób, które nie podjęły ewakuacji oraz przyczyn takiego zachowania,

Przygotowanie PSE (praktycznego sprawdzenia ewakuacji).

Proces przygotowania praktycznego sprawdzenia ewakuacji jest dość złożony. Pierwszy etap powinien obejmować, opracowanie założeń, w których wyznaczyć należy:

- cel przeprowadzenia praktycznego sprawdzenia ewakuacji,
- potrzeby ludzkie i sprzętowe potrzebne do dokumentowania praktycznego sprawdzenia ewakuacji,
- zadania dla osób – koordynatorów
- przebieg praktycznego sprawdzenia ewakuacji z podziałem na etapy,

Do najważniejszych celów PSE należą omówione wcześniej sprawdzenie organizacji ewakuacji i sprawdzenie warunków technicznych. Określenie potrzeb ludzkich sprowadza się do wyznaczenia osób funkcyjnych, z których zadaniem będzie pomoc w odpowiednim przeprowadzeniu i udokumentowaniu PSE tj.

- ogłoszenie alarmu,
- obsługa środków łączności,
- pomiaru czasu.

Powinien być również wyznaczony koordynator ćwiczeń.

Najprostsze jest przeprowadzenie PSE w celu pomiaru czasu potrzebnego na opuszczenie budynku przez znajdujących się w nim ludzi (wystarczy jedna osoba i stoper). Bardziej zaawansowanym procesem jest przygotowanie PSE, w którym sprawdza się zachowanie ludzi w poszczególnych fazach ewakuacji. Pożądane jest ciągłe monitorowanie ćwiczeń i ich rejestracja. Dodatkowymi elementami, które powinny zawierać założenia są planowane środki pozoracji np. zadymienia, zamiar wprowadzenia utrudnień w obiekcie np. zablokowanie drzwi ewakuacyjnych lub wyłączenie oświetlenia korytarzy. Właściwe przygotowanie ćwiczenia wymaga powołania poza koordynatorem ćwiczeń zespołu kilku osób najlepiej pracowników związanych na co dzień z obsługą budynku, do pełnienia funkcji obserwatorów. Następnie należy przydzielić im określone odcinki na których będą pełnić przydzieloną rolę. Ponadto w skład zespołu oprócz osób reprezentujących kierownictwo zakładu powinni wejść pracownicy odpowiedzialni za sprawy BHP, ochrony przeciwpożarowej, i obrony cywilnej. W odróżnieniu od obserwatorów osobom tym nie należy przydzielać żadnych funkcji niż te, które wynikają z ich zakresu czynności. Biorąc pod uwagę fakt, że do 2003r., nie istniał obowiązek praktycznych ćwiczeń z zakresu ewakuacji wskazane jest wcześniejsze przeprowadzenie odpowiedniego szkolenia oraz 1-2 alarmów o mniej oficjalnym charakterze, które wpoją w użytkowników obiektów podstawowe nawyki i zachowanie się w sytuacjach realnego zagrożenia.

Obserwatorzy biorący udział w ćwiczeniach powinni zwrócić uwagę na następujące elementy:

- czy sygnał on ewakuacji dotarł do wszystkich ludzi przebywających w monitorowanym przez nich obszarze,
- czy wszyscy użytkownicy przystąpili do ewakuacji,
- czy ewakuacja odbywa się zgodnie z wyznaczonymi drogami i kierunkami oraz czy nie wykorzystywano do jej celów dźwigów lub innych niż przewidziane przejść i wyjść,
- czy zadziałały wszystkie urządzenia techniczne służące do zapewnienia bezpieczeństwa ludzi przebywających w obiekcie, tj. oświetlenie awaryjne, wentylacja pożarowa itp,
- odnotować czas w jakim opuszczono obsługiwany przez nich odcinek,
- odnotować wszelkie nieprawidłowości.

Dokumentacja z ćwiczeń:

Ponieważ praktyczne sprawdzenie ewakuacji jest obowiązkiem wynikającym z rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010r., w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (t.j. Dz. U. 2023, poz. 822) właściciel lub zarządca obiektu powinien właściwie udokumentować fakt przeprowadzenia ćwiczenia PSE. Właściwa dokumentacja będzie cennym materiałem porównawczym dającym wnioski wynikające z oceny wyników kilku kolejnych ćwiczeń.

Dokumentacja taka powinna zawierać:

- datę i godzinę przeprowadzenia ćwiczenia,
- sposób ogłoszenia alarmu,
- liczbę ewakuowanych osób (np. na podstawie list studentów w danych grupach),
- czas ewakuacji poszczególnych kondygnacji lub stref na które jest podzielony obiekt, czas ewakuacji całego obiektu mierzony od momentu ogłoszenia alarmu do chwili opuszczenia budynku przez wszystkich użytkowników,
- wnioski podsumowujące ćwiczenie obejmujące między innymi:
- ocenę drożności i równomierności rozłożenia natężenia strumieni ludzi na głównych drogach ewakuacyjnych (końcowe odcinki korytarzy, klatki schodowe wyjścia),
- zasięg słyszalności środków technicznych użytych do ogłoszenia alarmu,
- ocenę skuteczności ogłaszanego alarmu, określającą odsetek osób do których nie dotarła informacja o alarmie wraz z podaniem przyczyn takiego faktu,
- ocenę stanu zadziałania związanej z ćwiczeniem infrastruktury technicznej, wszystkie zauważone nieprawidłowości, jeżeli takie wystąpiły (np. zatory w drzwiach, przewężeniach korytarzy i innych newralgicznych punktach, pozostawianie w opuszczanych pomieszczeniach otwartych lub niedomkniętych drzwi itp.)

- zamierzenia które należy przedsięwziąć, aby wyeliminować stwierdzone nieprawidłowości, a tym samym poprawić warunki ewakuacji ludzi z obiektu.

Jak wynika z analiz zaistniałych zdarzeń podczas których przeprowadzano ewakuację w momencie wystąpienia zagrożenia dla życia, za późno jest na studiowanie instrukcji postępowania podczas PSE. Konieczne jest odpowiednie przygotowanie ewakuacji zarówno pod względem jej warunków jak też organizacji. Ważnym aspektem mającym ogromne znaczenie dla powodzenia ewakuacji, jest ludzka psychika. Regularne przeprowadzanie PSE zapobiega podobnym sytuacjom. Pozwala na wypracowanie optymalnych sposobów postępowania na wypadek pożaru, powoduje, że użytkownicy obiektu właściwie reagują na zaistniałe zdarzenia, a realizując wyuczone i przećwiczone czynności przyczyniają się do skrócenia czasu trwania poszczególnych faz i w konsekwencji całkowitego czasu potrzebnego na ewakuację, co ma decydujące znaczenie w przypadku zagrożeni, szczególnie, gdy w obiekcie znajdują się ludzie będący w nim sporadycznie. Regularne przeprowadzanie PSE będzie miało duży wpływ na poczucie bezpieczeństwa użytkowników obiektu.

Wzory zawiadomienia (zgłoszenia PSE do Komendanta Miejskiego PSP oraz protokół z przeprowadzonego PSE stanowią załączniki Nr 8 i 9.

X. SPOSOBY ZAPOZNANIA UŻYTKOWNIKÓW OBIEKTU, W TYM ZATRUDNIONYCH PRACOWNIKÓW Z TREŚCIĄ PRZEDMIOTOWEJ INSTRUKCJI.

Zgodnie z ustawą z dnia 24 sierpnia 1991r. o ochronie przeciwpożarowej. (j.t. Dz. U. z 2022r., poz. 2057), każdy pracownik powinien mieć przeprowadzone szkolenie z zakresu bezpieczeństwa ochrony przeciwpożarowej.

W związku z tym powinien podlegać obowiązkowi:

- odbycia szkolenia wstępnego w zakresie przepisów przeciwpożarowych i postępowania na wypadek pożaru przed przystąpieniem do pracy,
- odbywania szkolenia okresowego w zakresie ochrony ppoż.,
- dokładnego zapoznania się z ustaleniami Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego,
- praktycznego szkolenia w posługiwaniu się podręcznym sprzętem gaśniczym.

Pracownicy nadzorujący zabezpieczenie prac niebezpiecznych pożarowo powinni podlegać szkoleniom specjalistycznym.

Program szkolenia wstępnego oraz okresowego powinien obejmować między innymi następujące zagadnienia:

- przyczyny i okoliczności powstawania pożarów oraz ich rozprzestrzeniania się,
- sposoby i metody zapobiegania powstawaniu pożarów,
- zapewnienie warunków ewakuacji ludzi z obiektu,
- zasady przeprowadzania ewakuacji ludzi z obiektu,
- zasady postępowania na wypadek pożaru,
- zasady posługiwania się podręcznym sprzętem gaśniczym.

Szkolenia w zakresie ochrony przeciwpożarowej powinna przeprowadzać osoba tematycznie i fachowo do tego przygotowana. Potwierdzeniem odbytego przeszkolenia jest oświadczenie podpisane przez pracownika (wzór w załączniku), które przechowuje się w aktach osobowych każdego pracownika.

Szkolenie wstępne i specjalistyczne jest jednorazowe. Natomiast szkolenie okresowe powinno być organizowane nie rzadziej, niż co 5 lat.

XI. ZADANIA I OBOWIĄZKI W ZAKRESIE OCHRONY P.POŻAROWEJ DLA OSÓB BĘDĄCYCH ICH STAŁYMI UYTKOWNIKAMI.

ZADANIA I OBOWIĄZKI WÓJTA (ZARZĄDCY OBIEKTU).

1. Zapewnienie warunków ochrony przeciwpożarowej w zakresie bezpieczeństwa osób i mienia;
2. Organizowanie szkoleń dla pracowników z zakresu ochrony przeciwpożarowej;
3. Wydawanie zarządzeń i poleceń w celu zapewnienia właściwej ochrony przeciwpożarowej w obiekcie;
4. Zapewnienie zaopatrzenia obiektu w urządzenia przeciwpożarowe;
5. Organizowanie stanowisk pracy w sposób zabezpieczający przed pożarem, wybuchem lub innym miejscowym zagrożeniem;
6. Nadzorowanie przestrzegania przez pracowników obowiązujących przepisów przeciwpożarowych oraz wyciąganie konsekwencji w stosunku do winnych nieprzestrzegania tych przepisów;
7. Wyposażenie budynku w sprzęt przeciwpożarowy, znaki bezpieczeństwa i pożarnicze tablice informacyjne;
8. Zapewnienie konserwacji hydrantów, gaśnic i innych urządzeń przeciwpożarowych;
9. Utrzymanie budynku i pomieszczeń w należyтым stanie pod względem bezpieczeństwa pożarowego w myśl obowiązujących w tym zakresie przepisów;
10. Zapewnienie wykonywania okresowych czyszczeń przewodów wentylacyjnych;
11. Zapewnienie utrzymania w należyтым stanie dróg ewakuacyjnych i dojazdów pożarowych do budynku;
12. Analizowanie przyczyn powstałych pożarów i zagrożeń pożarowych oraz wdrażanie środków zapobiegawczych;
13. Organizowanie akcji ratowniczo-gaśniczej przed przybyciem jednostki straży pożarnej a następnie ścisła współpraca z dowódcą przybyłej jednostki;
14. Nadzorowanie usuwania awarii w urządzeniach lub instalacjach grożących możliwością powstania pożaru;
15. Wydawanie zgody na prowadzenie prac pożarowo-niebezpiecznych;
16. Prowadzenie dokumentacji związanej z ochroną przeciwpożarową.

UWAGA: Powyższe zadania i obowiązki Wójt może powierzyć Inspektorowi ppoż., kierownikowi lub innemu uprawnionemu pracownikowi.

OBOWIĄZKI PRACOWNIKÓW OCHRONY I PORTIERÓW.

- 1.Kontrola i dozorowanie obiektu pod względem ochrony ppoż.;
- 2.Znajomość lokalizacji sprzętu gaśniczego, hydrantów oraz środków alarmowania pożarowego (np. telefonów, ręcznych ostrzegaczy pożarowych i innych urządzeń ppoż.);
- 3.Znajomość sposobu alarmowania użytkowników oraz straży pożarnej;
- 4.W przypadku wystąpienia pożaru natychmiastowe przystąpienie do akcji ratowniczo-gaśniczej oraz ewakuacji;
- 5.Współpraca podczas akcji ratowniczo-gaśniczej z dowódcą przybyłej jednostki straży pożarnej.

OBOWIĄZKI WSZYSTKICH PRACOWNIKÓW I UŻYTKOWNIKÓW.

Każdy pracownik bez względu na zajmowane stanowisko obowiązany jest:

- 1.Zapoznać się dokładnie z postanowieniami niniejszej instrukcji oraz potwierdzić na piśmie przyjęcie jej do wiadomości i przestrzegania. Wzór oświadczenia znajduje się w załączniku do niniejszego opracowania;
- 2.Dopilnować, aby korzystający z obiektu stosowali się bezwzględnie do przepisów przeciwpożarowych;
- 3.Niewłocznie zawiadamiać kierownictwo o spostrzeżonych brakach lub usterkach, które w jakikolwiek sposób mogłyby być przyczyną powstania i rozprzestrzeniania się pożaru;
4. Uczestniczyć w szkoleniach przeciwpożarowych i znać zasady prowadzenia ewakuacji, użycia podręcznego sprzętu gaśniczego, oraz postępowania na wypadek pożaru.

WSKAZANIA W ZAKRESIE BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO.

- 1.Personel obowiązany jest do zapoznania się z treścią Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego i przepisami przeciwpożarowymi, a w szczególności:
 - sposobami alarmowania na wypadek pożaru;
 - rozmieszczeniem i obsługą podręcznego sprzętu gaśniczego;
 - przewidzianymi sposobami ewakuacji ludzi i mienia oraz postępowania do czasu przybycia jednostek straży pożarnej.
2. Każdy pracownik obowiązany jest do przestrzegania przepisów p.pożarowych, co związane jest z przestrzeganiem zakazu:
 - używania ognia otwartego i palenia tytoniu w miejscach zagrożonych pożarem;
 - spalania śmieci i odpadków w miejscu umożliwiającym zapalenie się sąsiednich obiektów lub innych materiałów palnych;
 - przechowywania materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0,5 m od urządzeń i instalacji, których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzewać się do temperatury powyżej 100°C oraz przewodów uziemiających i odgromowych;
 - użytkowania elektrycznych urządzeń ogrzewczych (piecyki, kuchenki,) ustawionych bezpośrednio na podłożu palnym;

- stosowania na osłony punktów świetlnych materiałów palnych;
 - instalowania osprzętu instalacji elektrycznej bezpośrednio na podłożu palnym, jeżeli ich konstrukcja nie zabezpiecza podłoża przed zapaleniem;
 - naprawiania bezpieczników drutem;
 - eksploataowania prowizorycznych, uszkodzonych, bądź przeciążonych instalacji elektrycznych i gazowych;
 - składowania materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służących do ewakuacji;
 - zamykania drzwi ewakuacyjnych w sposób umożliwiający ich natychmiastowe użycie;
 - ograniczania dostępu do:
 - wyjść ewakuacyjnych;
 - podręcznego sprzętu gaśniczego;
 - hydrantów, zaworów i suchych pionów;
 - urządzeń alarmowych;
 - wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego;
 - przechowywania w obiekcie, w pomieszczeniach placówki w obrębie klatek schodowych i korytarzy oraz innych pomieszczeń ogólnie dostępnych materiałów niebezpiecznych pożarowo takich jak: gazy palne, materiały wybuchowe, ciała stałe jednorodne o temperaturze samozapalenia poniżej 200°C oraz materiały mające skłonności do samozapalenia;
 - używania podręcznego sprzętu gaśniczego niezgodnie z jego przeznaczeniem.
3. W przypadku stwierdzenia jakichkolwiek nieprawidłowości bądź zagrożenia pożarem powiadomić przełożonego i służby interwencyjne.

XII. ZAOPATRZENIE WODNE DO ZEWNĘTRZNEGO GASZENIA POŻARU.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009r., w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz. U. Nr 124 poz.1030) wymagana ilość wody do celów przeciwpożarowych dla budynku wynosi 20dm³/s z co najmniej 2 punktów hydrantowych. Hydranty powinny być zlokalizowane w odległości nie mniejszej niż 5m od ściany budynku i nie większej niż 75m od chronionego budynku.

Do potrzeb zewnętrznego gaszenia pożaru wykorzystuje się lokalną sieć wodociągową. Istniejąca sieć z hydrantami naziemnymi DN 80 o wydajności 10 dm³/s przy ciśnieniu na wylocie hydrantu równym 0,2 MPa. Hydranty zewnętrzne znajdują się przy ul. Zachęta i Cichej (miejsce usytuowania na planie w zał. nr 11).

Cieki i zbiorniki wodne zlokalizowane w odległości do 250 m od obiektu - nie występują.

Szczegółowe usytuowanie hydrantów zewnętrznych przedstawione na planie graficznym.

Przykład prawidłowego oznakowania hydrantu zewnętrznego.

XIII. DOJAZD POŻAROWY.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz. U. Nr 124 poz.1030) droga pożarowa o utwardzonej powierzchni, umożliwiająca dojazd pojazdów jednostek ochrony przeciwpożarowej do obiektu budowlanego o każdej porze roku, należy doprowadzić do:

- budynku należącego do grupy wysokości : średniowysoki, wysoki lub wysokościowy, zawierającego strefę pożarową zakwalifikowaną do kategorii zagrożenia ludzi ZL III, ZL IV lub ZL V;
- budynku zawierającego strefę pożarową zakwalifikowaną do kategorii zagrożenia ludzi ZL I, ZL II ;

- **budynku niskiego zawierającego strefę pożarową zakwalifikowaną do kategorii zagrożenia ludzi ZL III o powierzchni przekraczającej 1000m², obejmującą kondygnację nadziemną inną niż pierwsza.**

Droga pożarowa powinna przebiegać wzdłuż dłuższego boku budynku, na całej jego długości, a w przypadku gdy krótszy bok budynku ma więcej niż 60 m - z jego dwóch stron, przy czym bliższa krawędź drogi pożarowej musi być oddalona od ściany budynku od 5-15 m dla obiektów zaliczanych do kategorii zagrożenia ludzi i od 5-25 m dla pozostałych obiektów. Pomędzy tą drogą i ścianą budynku nie mogą występować stałe elementy zagospodarowania terenu lub drzewa i krzewy o wysokości przekraczającej 3 m, uniemożliwiające dostęp do elewacji budynku za pomocą podnośników i drabin mechanicznych.

Dla budynku Urzędu Gminy, zakwalifikowanym do ZL III kategorii zagrożenia ludzi jest zapewniony dojazd pożarowy.

Dojazd do obiektu stanowi droga utwardzona od ulicy Zachęta i Cichej. Istniejące wjazdy umożliwiają prowadzenie działań ratowniczych o każdej porze roku.

XIV WNIOSKI:

1. Instrukcja powinna być poddawana okresowej aktualizacji, co najmniej raz na dwa lata, a także po takich zmianach sposobu użytkowania obiektu, które wpływają na zmianę warunków bezpieczeństwa pożarowego – co obecnie jest stosowane.
2. Występujące w obiekcie instalacje i urządzenia powinny być konserwowane zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz zaleceniami producentów – konserwacje aktualne.
3. Występujące w obiekcie gaśnice powinny być konserwowane zgodnie z zaleceniami producenta, nie rzadziej niż raz w roku – konserwacja aktualna.
4. Proponuje się przeprowadzenie okresowego szkolenia z zakresu ochrony p.poż., dla wszystkich pracowników Urzędu Gminy w Przytyku.

Załącznik nr 1

WZÓR OŚWIADCZENIA O PRZESZKOLENIU PRZECIWPOŻAROWYM

.....

(imię i nazwisko pracownika)

.....

(stanowisko lub funkcja)

O Ś W I A D C Z E N I E

Ja niżej podpisany (a) niniejszym oświadczam, że zostałem (am) zapoznany (a) z "Instrukcją Bezpieczeństwa Pożarowego", którą zobowiązuję się przestrzegać.

.....

(miejsowość, data)

.....

(podpis pracownika)

PROTOKÓŁ ZABEZPIECZENIA PRZECIWPÓŻAROWEGO PRAC SPAWALNICZYCH

1. Nazwa i określenie budynku-pomieszczenia i miejsca, w którym przewiduje się wykonanie spawania

.....
.....

2. Kategoria niebezpieczeństwa pożarowego, zagrożenia wybuchem oraz właściwości pożarowe materiałów palnych występujących w budynku lub pomieszczeniu

.....
.....

3. Rodzaj elementów budowlanych (zapalność) występujących w danym budynku, pomieszczeniu lub rejonie przewidywanych prac spawalniczych

.....
.....

4. Sposób zabezpieczenia przeciwpożarowego budynku, pomieszczenia, stanowiska, urządzenia itp. na okres wykonywania prac spawalniczych

.....
.....

5. Ilość i rodzaje podręcznego sprzętu pożarniczego do zabezpieczenia toku prac spawalniczych

.....
.....

6. Środki i sposób alarmowania straży pożarnej oraz współpracowników w razie zaistnienia pożaru

.....
.....

7. Osoba (y) odpowiedzialna za całokształt przygotowania zabezpieczenia przeciwpożarowego toku prac spawalniczych

.....
.....

Załącznik nr 2 - cd.

8. Osoba (y) odpowiedzialna za nadzór nad stanem bezpieczeństwa
pożarowego w toku wykonywania prac spawalniczych

.....
.....
.....

9. Osoba (y) zobowiązana do przeprowadzenia kontroli rejonu prac
spawalniczych po ich zakończeniu

.....
.....
.....

Podpisy członków komisji:

.....
.....
.....
.....
.....

(imię i nazwisko, zajmowane stanowisko)

.....

(nazwa zakładu pracy-pieczęć)

ZEZWOLENIE NR
NA PRZEPROWADZENIE PRAC SPAWALNICZYCH ITP. PRAC
Z OTWARTYM OGNIEM (SPAWANIE, CIĘCIE, LUTOWANIE,
NAGRZEWANIE)

1. Miejsce pracy

(wydz., oddz., obiekt, instalacja itp.)

2. Rodzaj pracy

3. Czas pracy, dnia, od godz., do godz.

4. Zagrożenie pożarowe - wybuchowe w miejscu pracy
.....
.....
.....

(określić z czego wynika)

5. Sposób zabezpieczenia przed możliwością zainicjowania pożaru-wybuchu
.....
.....

6. Środki zabezpieczenia:

a) Przeciwpożarowe
.....
.....
.....

b) BHP

c) Inne

7. Sposób wykonywania pracy
.....
.....
.....

Załącznik nr 3 cd

8. Odpowiedzialni za:

a) Przygotowanie miejsca pracy, środków zabezpieczających i zabezpieczenie toku prac spawalniczych: wykonano

.....
(imię i nazwisko) (podpis)

b) Wyłączenie spod napięcia: wykonano

.....
(imię i nazwisko) (podpis)

c) Dokonanie analizy stężenia par cieczy, gazów, pyłów:
wykonano (imię i nazwisko)

w miejscu pracy nie stwierdzono niebezpiecznych stężeń.....
(podpis)

d) Stosowanie środków zabezpieczających, organizację pracy i instruktaż:

..... przyjąłem do wykonania
(imię i nazwisko) (podpis)

9. Zezwalam na rozpoczęcie robót (po złożeniu podpisów przez osoby z pkt. 8):

.....
(podpis wypisującego) (podpis kierownika)

10. Pracę zakończono dnia, godz.,

..... wykonał
(imię i nazwisko) (podpis)

11. Stanowisko pracy i jego otoczenie sprawdzono i nie stwierdzono zaniedbań

mogących zainicjować pożar.

Stwierdzam odebranie robót:

Skontrolował:

.....
.....
(podpis)

.....
(podpis)

ZASADY OBSŁUGI PODRĘCZNEGO SPRZĘTU GAŚNICZEGO.

Podręczny sprzęt gaśniczy znajdujący się na wyposażeniu Urzędu Gminy w Przytyku przy ul. Zachęta 57, stanowią:

- gaśnice proszkowe,
- gaśnice śniegowe,
- hydranty wewnętrzne.

Gaśnice proszkowe

Przeznaczone są do gaszenia ciał stałych, rozlanych cieczy palnych, ulatniających się gazów, urządzeń i silników spalinowych, pojazdów mechanicznych, archiwów, dokumentów, a także urządzeń i instalacji pod napięciem.

W celu uruchomienia gaśnicy proszkowej należy:

- chwycić za uchwyt,
- podbiec do ognia,
- zerwać plombę i wyciągnąć zawleczkę,
- nacisnąć dźwignię uruchamiającą,
- chwycić wężyk, po upływie około 4 sek. od otwarcia zaworu uruchamiającego nacisnąć dźwignię prądownicy, kierując na ogień wydobywający się strumień proszku gaśniczego.

Podczas gaszenia należy pamiętać aby:

- nie odwracać gaśnicy dnem do góry,
- stosować krótkie przerwy przez zamknięcie zaworu prądownicy,
- strumień proszku kierować z różnych stron na palące się przedmioty.

Gaśnice śniegowe

Działanie gaśnicze dwutlenku węgla polega na rozrzedzeniu tlenu w powietrzu do takiego stężenia, w którym procesy palenia zanikają, a także na ochładzaniu palących się przedmiotów.

Dwutlenek węgla nie przewodzi prądu elektrycznego i gasi na sucho. Dlatego też nadaje się do gaszenia bardzo wielu materiałów, a w szczególności instalacji elektrycznych pod napięciem oraz wszędzie tam, gdzie zastosowanie innych środków gaśniczych może spowodować zniszczenie materiałów.

Gaśnica śniegowa - jest to cylindryczny zbiornik zaopatrzonej w zawór szybko otwieralny i wężyk zakończony dyszą wylotową. Wewnątrz gaśnicy znajduje się skroplony dwutlenek węgla, który po uruchomieniu gaśnicy pod własnym ciśnieniem wydostaje się na zewnątrz oziębiając się do temperatury

ok. -80 st. C. Po dostarczeniu gaśnicy w miejsce pożaru zrywamy plombę zabezpieczającą (ewentualnie wyciągamy zawleczkę blokującą), uruchamiamy zawór i kierujemy strumień środka gaśniczego na ognisko pożaru. Działanie gaśnicy śniegowej można w każdej chwili przerwać zamykając zawór.

Podczas gaszenia przy użyciu gaśnicy śniegowej należy pamiętać, że:

- podczas działania nie należy odwracać gaśnicy dnem do góry,
- dyszę gaśnicy należy trzymać tylko za uchwyt, aby nie doszło do odmrożenia rąk,
- gaśnicę śniegową należy chronić przed ogrzaniem powyżej 60°C.
- nie wolno używać tych gaśnic do gaszenia palącej się na człowieku odzieży.

Hydranty wewnętrzne.

Służą do gaszenia pożarów za pomocą strumienia (prądu) wody. W celu użycia hydrantu należy:

- po otwarciu drzwi szafki rozwinąć odcinek węża,
- otworzyć zawór hydrantu i skierować strumień wody w kierunku ognia, zalewając palącą się płaszczyznę od strony zewnętrznej (skrajnej) w kierunku środka, a przedmioty pionowe od góry do dołu.

Działając za pomocą hydrantu wewnętrznego w budynku należy wyłączyć energię elektryczną, aby uniknąć ewentualnego porażenia.

Należy pamiętać, że wodą nie można gasić urządzeń po napięciem.

- INSTRUKCJA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POŻARU-

I. ALARMOWANIE.

1. Kto zauważy pożar na terenie obiektu, obowiązany jest niezwłocznie :
 - krzykiem „ **Pali się** ” ostrzec osoby znajdujące się w strefie zagrożenia,
 - powiadomić przełożonego,
 - powiadomić straż pożarną w następujący sposób:
 - **telefonicznie TEL. 998 lub 112**
 - monitoring pożarowy - wcisnąć najbliższy ręczny przycisk przeciwpożarowy.**
2. Po uzyskaniu połączenia ze strażą pożarną, należy wyraźnie podać :
 - gdzie się pali oraz co się pali a także określić rodzaj zagrożenia,**
 - swoje nazwisko oraz numer telefonu, z którego się dzwoni.**

UWAGA:

odłożyć słuchawkę dopiero po stwierdzeniu dyspozytora straży, że informacja została przyjęta.

3. Decyzja o ogłoszeniu ewakuacji podejmowana jest przez Kierownictwo obiektu.
4. Decyzję ogłaszana jest za pomocą gońców.
5. Zachować spokój i nie dopuścić do powstania paniki.
6. W razie potrzeby (wypadek, awaria), alarmować :

Pogotowie Ratunkowe TEL.999

Policję TEL.997

Pogotowie Energetyczne TEL.991

II. AKCJA RATOWNICZO - GAŚNICZA.

1. Równocześnie z alarmowaniem, należy przystąpić do akcji ratowniczo-gaśniczej przy użyciu gaśnic oraz hydrantów wewnętrznych.
2. Do czasu przyjazdu Straży Pożarnej, akcją kieruje osoba z kadry kierowniczej.
3. Każdy przystępujący do akcji ratowniczo-gaśniczej powinien pamiętać, że należy :
 - a) w pierwszej kolejności prowadzić ewakuację pracowników,
 - b) wyłączyć dopływ prądu elektrycznego do pomieszczeń objętych pożarem,
 - c) usunąć z zasięgu ognia wszystkie materiały palne lub je zabezpieczyć przed zapaleniem poprzez polanie wodą,
 - d) nie otwierać bez potrzeby drzwi i okien do pomieszczeń, w których powstał pożar,
 - e) szybkie i prawidłowe użycie gaśnic umożliwia ugaszenie pożaru w zarodku.

III.UWAGI KOŃCOWE.

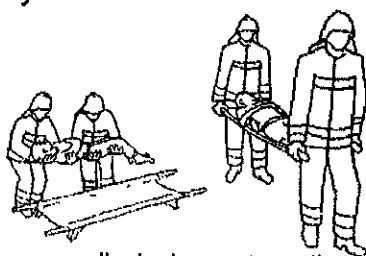
Na podstawie art. 9, ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (J.t. Dz.U. z 2022 r., poz. 2057).

„ Kto zauważy pożar, klęskę żywiołową lub inne miejscowe zagrożenie, obowiązany jest niezwłocznie zawiadomić osoby znajdujące się w strefie zagrożenia oraz jednostkę ochrony przeciwpożarowej.”

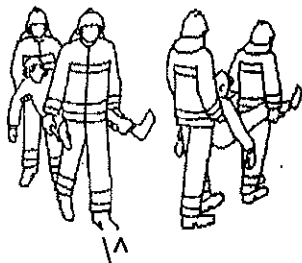
Sposoby ewakuowania ludzi.

Sposoby ewakuowania osób przez dwie osoby.

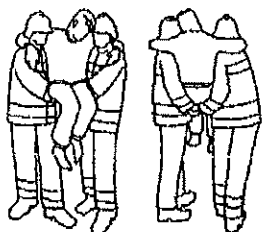
- przy użyciu noszy

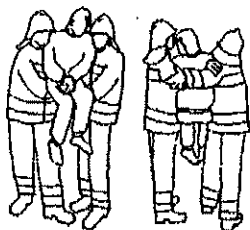
- chwytem „kończynowym” - jeden ratownik chwytą ewakuowanego pod pachy stojąc za jego głową, a drugi pod kolana, stojąc tyłem do ratowanego.

- „na stołeczku” - ratownicy odpowiednim chwytem dłoni tworzą siedzenie z rąk, na których siada ratowany i trzyma się ratowników za szyję. Chwył ten stosuje się w przypadku, gdy ratowany ma sprawne ręce.

- chwytem „huśtawkowym” - ratownicy chwytają swoje zewnętrzne dłonie, siada na nich ratowany. Ręce wewnętrzne ratowników uchwycone na wysokości łokci tworzą oparcia dla pleców ratowanego. Chwył ten jest stosowany w stosunku do osób, które mają niesprawne ręce.

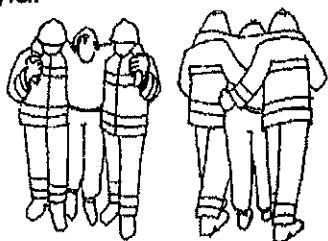

- chwytem „hamakowym” - ratownicy posługują się drążkiem o długości ok. 1,7 m, do którego przywiązany jest koc a w nim (jak w hamaku) ułożony jest ratowany.

- przenoszenie na krzesło - jeden ratownik stojąc za krzesłem, na którym siedzi ratowany, chwytają za oparcie i odchyla krzesło do tyłu, drugi ratownik chwytają za przednie nogi krzesła i unosi je. Jeżeli ratowany nie jest w stanie sam utrzymać się za blat krzesła, można przywiązać go do oparcia. Jest dogodnym chwytem przy wynoszeniu ratowanego ciasnymi i krętymi przejściami.

- wyprowadzanie - stosuje się w przypadku osób o ograniczonej częściowo zdolności poruszania się. Ratowany zakłada ręce na ramiona ratowników, którzy chwytają je rękoma „zewnątrznymi” a „wewnętrznymi” podtrzymują ratowanego z tyłu.

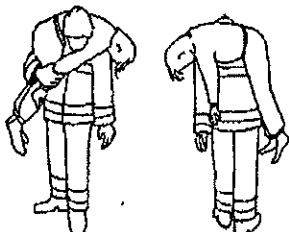

- stosowane są również inne chwyt, które są najczęściej kombinacją chwytów przedstawionych wyżej.

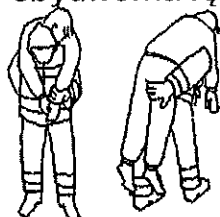
„Stan sprawności” ratowanego decyduje o wyborze odpowiedniego chwytu, tak aby w wyniku akcji ewakuacyjnej nie pogorszyć stanu zdrowia osoby ewakuowanej.

Sposoby ewakuacji osób przez jedną osobę.

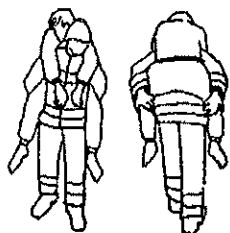
- chwytem „strażackim” - ratownik przekłada jedną rękę pomiędzy nogami ratowanego, układa go na swoich barkach i tą przełożoną między nogami rękę chwytają ratowanego za nadgarstek ręki zwisającej z przodu. Druga ręka ratownika jest wolna i dlatego chwyt ten jest często używany przy znoszeniu ratowanego po drabinie lub schodach.

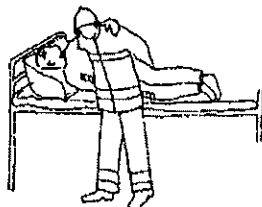
- chwytem „tłumokowym” - ratowany „leżąc” na plecach ratownika opuszcza swoje ręce na piersi ratownika, ratownik jedną ręką może podtrzymywać ratowanego lub obydwoma rękoma podtrzymywać się np. poręczy schodów.

- chwytem „na barana” - ratowany leżąc na plecach ratownika przytrzymuje się rękoma za jego szyję, ratownik podchwytem przytrzymuje nogi ratowanego pod kolanami.

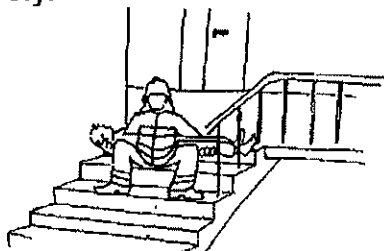

- chwytem „biodrowym” - ratownik przysiada tyłem przy osobie leżącej na łóżku i ujmuje ją jedną ręką pod pachami od strony pleców, a drugą pod kolanami. Po uchwyceniu jej podnosi się z pozycji siedzącej i nieco pochylony do przodu wynosi ratowanego. Przy stosowaniu chwytu biodrowego należy pamiętać, że przez drzwi i wąskie przejścia należy przechodzić bokiem. Przytomni ratowani mogą pomagać ratownikowi omijać przeszkody czy przechodzić przez wąskie przejścia.

- chwytem „kołyskowym” można wynosić dzieci i osoby lekkie na małe odległości. Polega on na tym, że osobę ratowaną chwyta się i trzyma przed sobą tak, jak dziecko wyjmowane z kołyski.

- chwytem „ciągnionym” można ewakuować nawet osoby o znacznej wadze, ale tylko po drogach poziomych, bez schodów. Ratowanego układa się np. na kocu, następnie chwyta się koc za jego głowę i wyciąga po podłożu z zagrożonej strefy.

- wyprowadzanie stosuje się wobec osób o częściowym ograniczeniu zdolności do samodzielnego poruszania się (np. osoby starsze, niewidome, kalekie). Osoby takie można wyprowadzić: ujmując pod rękę, podtrzymując pod ramiona, itp

Załącznik nr 7

Wykaz osób, które zapoznały się z Instrukcją bezpieczeństwa pożarowego .

Lp.	Data	Imię i nazwisko	Stanowisko	Podpis

Załącznik Nr 8

(miejsowość i data)

Tel. kontaktowy/fax

**Komendant Miejski
Państwowej Straży Pożarnej
w**

ZAWIADOMIENIE

Na podstawie § 17 ust. 4 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (t.j. Dz. U. 2023, poz. 822), informuję o zamiarze przeprowadzenia ćwiczeń praktycznych w zakresie sprawdzenia organizacji i warunków ewakuacji w budynku:

.....
(rodzaj budynku - funkcja/ adres)

Stanowiącym własność:

.....
(właściciel obiektu, adres)

Planowany termin ćwiczeń: godz.:

.....

Proponowany scenariusz ćwiczeń:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

(podać w szczególności obszar budynku objęty ćwiczeniem, przewidywaną liczbą uczestników ćwiczeń, wykorzystane środki organizacyjne i techniczne itp.)

Charakterystyka obiektu ćwiczeń:

• powierzchnia: m², kubatura: m³, wysokość: m, ilość kondygnacji nadziemnych:....., ilość kondygnacji podziemnych:,

• kwalifikacja: kategoria zagrożenia ludzi – ZL / PM, podział na strefy pożarowe:

.....
.....
.....

• urządzenia istotne dla prowadzenia ewakuacji :

.....
.....
.....

Planowany współudział / nadzór:

.....
.....
.....

(podać kto będzie nadzorował ćwiczenia, w szczególności: przedstawiciele PSP, OSP, innych jednostek ochrony ppoż., specjalista lub inspektor ochrony ppoż., specjalista lub inspektor BHP itp.)

.....
(podpis)

.....
(miejsowość i data)

sygn.:

PROTOKÓŁ

dot. praktycznego sprawdzenia organizacji i warunków ewakuacji

Zgodnie z wymaganiami § 17 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r., w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (t.j. Dz. U. 2023, poz. 822), w dniu.....w godzinach:w budynku:

.....
przeprowadzone zostały praktyczne ćwiczenia, w zakresie sprawdzenia organizacji i warunków ewakuacji, w których udział wzięło:

1. łącznie użytkowników obiektu.
2. ewakuowano użytkowników obiektu w czasiemin. sek.,
3. ewakuacji odmówiło....., (dlaczego – wyjaśnić we wnioskach).

O terminie ćwiczeń w dniu pismem o numerze

z dnia..... powiadomiono Komendanta Miejskiego PSP

Zakres ewakuacji i obszar budynku objęty ćwiczeniami został w dniu

uzgodniony* z Komendantem Miejskim PSP w Radomiu.

Przebieg ćwiczeń **:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Wnioski:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Ćwiczenia nadzorowali:

.....

Termin następnych ćwiczeń praktycznych ***:

sporządził (a):

Załącznik nr 10

Aktualizacja instrukcji.

Zgodnie z § 6.1. ust.7 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010r., w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (t.j. Dz.U. 2023, poz.822), Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego powinna być poddawana okresowej aktualizacji co najmniej raz na dwa lata, a także po takich zmianach sposobu użytkowania obiektu lub prowadzonego na jego terenie procesu technologicznego, które wpływają na zmianę warunków ochrony przeciwpożarowej.

<i>Data aktualizacji</i>	<i>Powód aktualizacji</i>	<i>Zakres aktualizacji</i>	<i>Nazwisko i podpis osoby dokonującej aktualizacji</i>

Załącznik nr 11

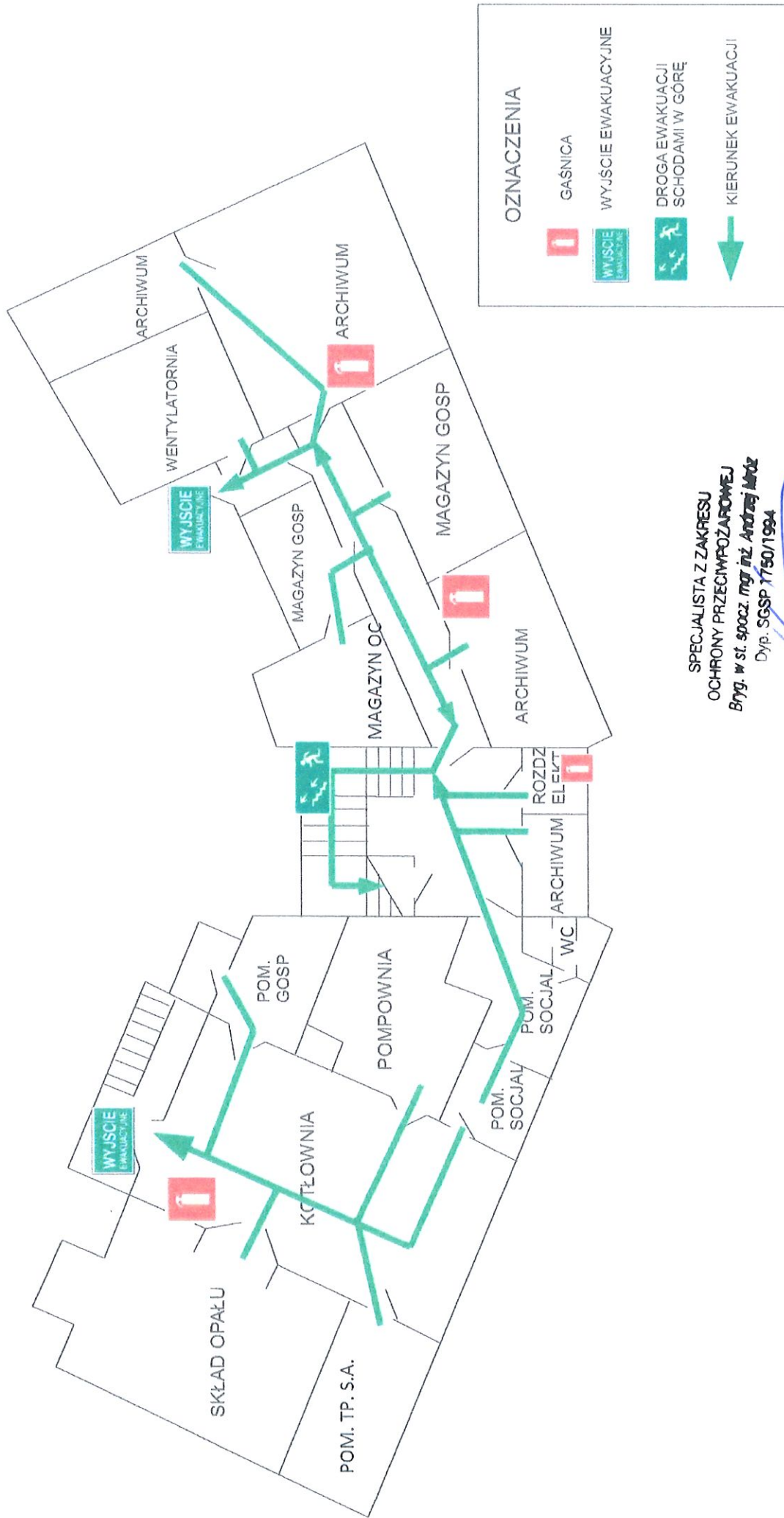
Plany obiektu(Szkic sytuacyjny oraz rzuty kondygnacji).

Urząd Gminy w Przytyku, ul. Zachęta 57. Budynek 2 kondygnacyjny, podpiwniczony (niski - 8,25m). Zaliczony do kategorii zagrożenia ludzi ZL III. Powierzchnia kondygnacji nadziemnych 1427,1m², w tym parter 909,2m², 1 piętro 517,9m². Maksymalna ilość osób przebywających w budynku -80, w tym na I piętrze ok. 30. Nie ma pomieszczeń zaliczonych do kategorii ZL I. Nie ma pomieszczeń zagrożonych wybuchem. Cały budynek stanowi 1 strefę pożarową. Odległość od budynków sąsiednich zgodna z wymogami z zakresu ochrony p.poż.. Występujące materiały palne: papier, tektura, drewno, materiały drewnopochodne, materiały tekstylne, polietylen. Budynek przeznaczony na działalność administracyjno-biurową.

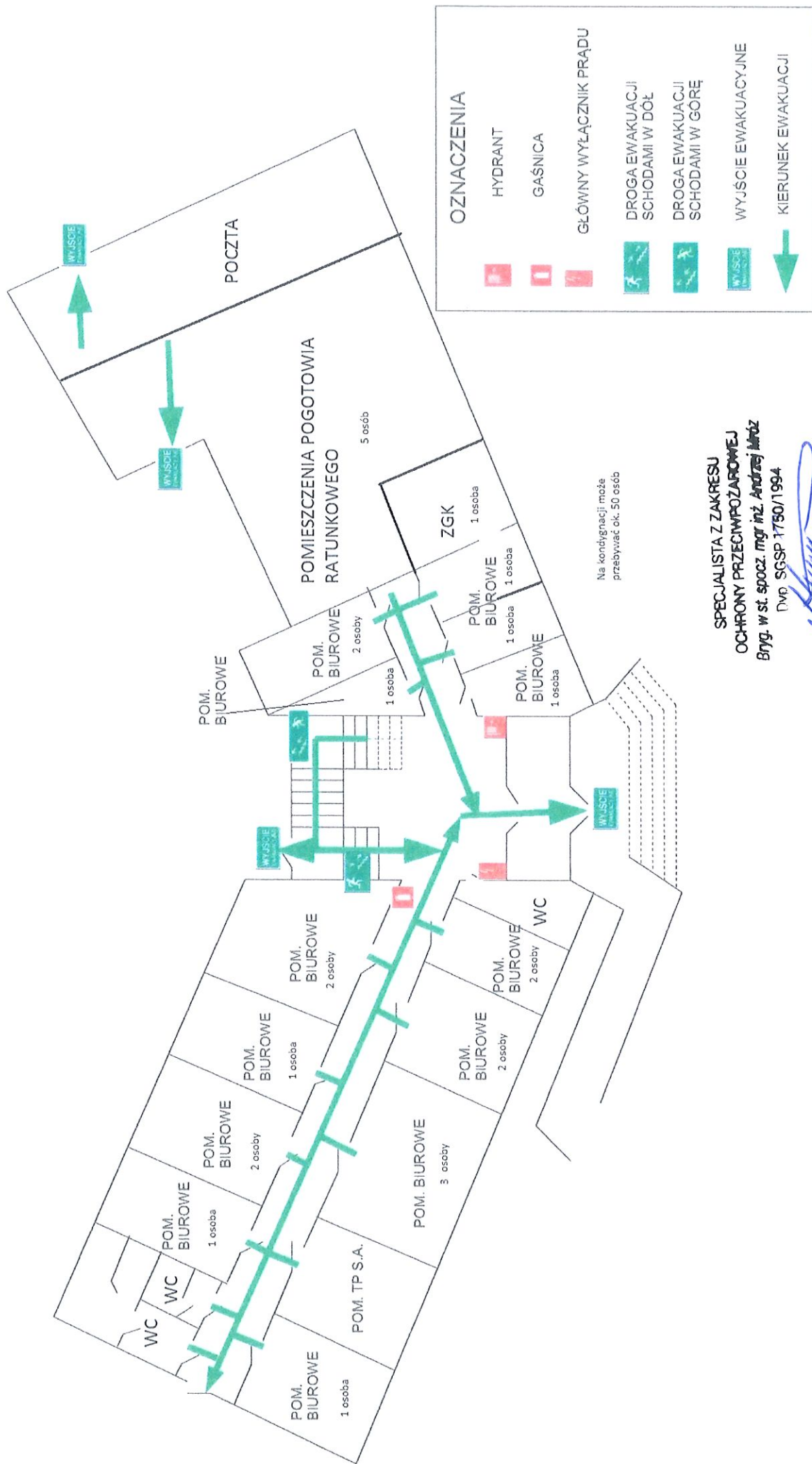
SPECJALISTA Z ZAKRESU
OCHRONY PRZECIWOPOŻAROWEJ
Bryg. w st. spocz. mgr inż. Andrzej Mroź
Dyp. SGSP 1750/1994

PLAN PIWNIC

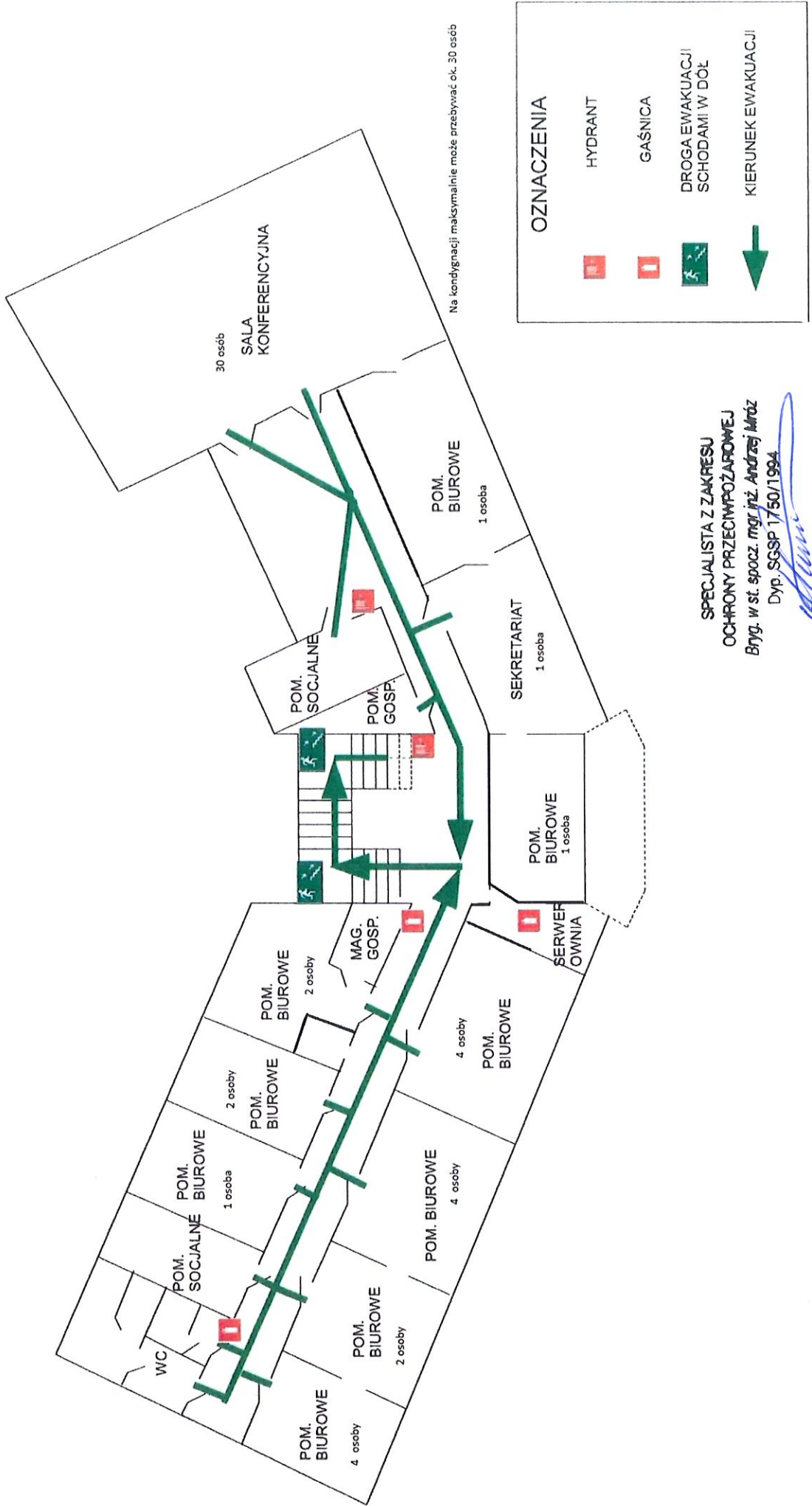
SPECJALISTA Z ZAKRESU
 OCHRONY PRZECIWPÓŻAROWEJ
 Bryg. w st. spocz. mgr inż. Andrzej Mroz
 Dyp. SGSP 1750/1994

PLAN PARTERU

SPECJALISTA Z ZAKRESU
 OCHRONY PRZECIWPÓŻAROWEJ
 Bryg. w st. spocz. mgr inż. Andrzej Mrocz
 Dwp. SGSP 1750/1994

PLAN PIĘTRA

SPECJALISTA Z ZAKRESU
 OCHRONY PRZECIWPÓŻAROWEJ
 Bryg. w st. spocz. mgr inż. Andrzej Mróz
 Dyp. SGSP 1750/1994

